

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**PROBLEMATIKA ÚČTOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ ÚČETNICTVÍ VE
SLUŽBÁCH KONGRESOVÉ TURISTIKY**

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.

Autor diplomové práce: Yuliya Bashchevan

2011

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Problematika účtování ve službách cestovního ruchu“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění, literatury a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích dne 14. září 2011

.....

Yuliya Bashchevan

Děkuji touto cestou doc. Ing. Jindřišce Kouřilové, CSc. za odborné vedení a cenné metodické rady při zpracování diplomové práce. Současně chci poděkovat vedení podniku za poskytnutí informací a materiálů potřebných k vypracování praktické části této diplomové práce.

OBSAH

Úvod	5
------------	---

TEORETICKÁ ČÁST

1. Metodický postup	6
2. Literární přehled	7
3. Obecné principy účtování	8
3.1. Organizace podnikového účetnictví	8
3.2. Neziskový sektor	9
4. Obecně prospěšná společnost	11
4.1. Založení, hospodaření a financování obecně prospěšné společnosti	11
4.2. Řídící orgány o.p.s.	12
4.3. Zánik obecně prospěšné společnosti	14
4.4. Účetnictví a výroční zpráva obecně prospěšné společnosti	15
4.5. Doplnková činnost obecně prospěšné společnosti	16
4.6. Povinný audit	16
5. Dlouhodobý majetek	17
5.1. Členění dlouhodobého majetku	17
5.2. Dlouhodobý nehmotný majetek	18
6. Zásoby	23
6.1. Účtování zásob	23
6.2. Společná ustanovení ke způsobu účtování A a B	24
7. Služby	25
7.1. Náklady a výnosy	25
7.2. Časové rozlišení nákladů a výnosů	26
8. Dotace a jejich účtování	27
8.1. Co se může považovat za dotaci	27
8.2. Dotace ze státního rozpočtu	28
8.3. Skupiny dotací	29
9. DPH	31
9.1. Způsob krácení odpočtu daně	32
9.2. Úprava odpočtu daně	34

PRAKTICKÁ ČÁST

10.	Charakteristika kongresové a incentivní turistiky	36
11.	Charakteristika kulturního centra XY	38
11.1.	Předmět činnosti Kongresového centra XY o.p.s.....	38
11.2.	Informace o účetní jednotce XY o.p.s.	40
11.3.	Hospodaření společnosti XY o.p.s.....	42
12.	Vypořádání závazků společnosti XY o.p.s.....	46
12.1.	Důvod.....	46
12.2.	Dohoda o vypořádání závazků	46
13.	Účtování o dlouhodobém majetku.....	52
14.	Odpisy	54
14.1.	Metody účtování a výpočtů odpisů v Kongresovém centru XY o.p.s.....	54
14.2.	Způsob účtování	55
15.	Náklady a výnosy a jejich analytická evidence.....	56
15.1.	Náklady a jejich analytická evidence.....	56
15.2.	Výnosy a jejich analytická evidence.....	58
15.3.	Účtování o nákladech a výnosech.....	59
16.	Účtování o dotacích a příspěvcích.....	61
16.1.	Obecné informace o obdržných dotacích	61
16.2.	Příspěvek na provoz.....	62
17.	DPH.....	66
17.1.	Výpočet DPH.....	66
17.2.	Daně v neziskovém sektoru.....	Error! Bookmark not defined.
	Závěr.....	70
	Summary.....	73
	Přehled použité literatury.....	74
	Seznam tabulek a grafů.....	76
	Přílohy	76

Úvod

Kongresová turistika je jedním z nejdůležitějších a nejdynamičtěji se rozvíjejících odvětví cestovního ruchu, který v 21. století představuje u nás i ve světě velmi důležitý a progresivní segment ekonomiky. Důkazem toho jsou obrovské investice do kongresové infrastruktury a je zřejmé, že tento segment trhu vykazuje značnou efektivnost investic. V průběhu několika let se v České republice objevily desítky moderních hotelů vybavených konferenčními prostory včetně profesionálního zázemí a bylo založeno několik desítek společností, které organizují kongresy a dohlíží na hladký průběh těchto událostí.

Během několika let se Česká republika stala významnou kongresovou destinací. Největší výhodou je především poloha České republiky v srdci Evropy. Ale nelze také opomenout, že do hlavního města Prahy denně míří stovky mezinárodních letů a že je Letiště Praha sídlem mnoha nízkorozpočtových leteckých společností. Do České republiky se zájemci o kongresovou turistiku dostanou levně a rychle, navíc je turisty vnímaná jako bezpečná destinace, což je bezpochyby velikou výhodou.

Se vstupem do Evropské unie se v České republice objevuje velké množství příležitostí, jak pro zahraniční, tak pro tuzemské podniky, čímž se trend obchodní, incentivní a kongresové turistiky prohlubuje a podle odborníků bude i nadále trvat.

Cílem této diplomové práce je poukázat na specifický druh podnikání v oblasti kongresové turistiky, seznámit s problematikou provedení operací, které účetní jednotka XY o.p.s. provádí pro účely vedení účetnictví v souladu s legislativou, a na základě informací poskytnutých účetní jednotkou zpracovat analýzu účtování ve službách cestovního ruchu.

Dalším důležitým úkolem této práce je srovnání vedení účetnictví účetní jednotkou s teoretickým vymezením v zákonech upravujících způsob vedení účetnictví. Na konkrétních příkladech lze předvést způsob účtování účetní jednotky a analyzovat účetní operace ve vybrané společnosti. Následně provést analýzu využití účetnictví ve službách kongresové turistiky.

1. Metodický postup

Mezi nejdůležitější fázi diplomové práce lze zařadit sběr informací o účetnictví v cestovním ruchu z nejrůznějších zdrojů. Tyto zdroje je možné rozlišovat dle toho, zda byly použity pro teoretickou nebo praktickou část. Pro usnadnění orientace v jednotlivých diskutovaných okruzích je diplomová práce rozdělena do několika samostatných kapitol.

Jako hlavní zdroj pro teoretickou část lze považovat odbornou literaturu a internet, kde je dostupná řada aktuálních informací a zákonů, což je pro účely této diplomové práce velice užitečné. Cílem je definovat teoretické vymezení dané problematiky a nastínit možný postup účtování.

Úvodní část této práce je věnována obecným principům účtování a organizaci podnikového účetnictví ve vybrané společnosti. V dané kapitole jsou vymezeny důležité pojmy a principy účtování.

Velká pozornost je věnována následujícím kapitolám, které jsou zaměřeny na určité účetní okruhy, které jsou z hlediska neziskového sektoru a cestovního ruchu nejzajímavější. Samostatná kapitola je zaměřena na obecné principy účtování obecně prospěšných společností. Tato část diplomové práce stručně analyzuje podstatné pojmy a hlavní fáze založení, financování a zániku obecně prospěšných společností. Následující kapitoly jsou věnovány problematice účtování o dlouhodobém majetku, zásobách, službách, dotacích a dani z přidané hodnoty.

Praktická část vychází z informací, které byla účetní jednotka Kongresové centrum XY o.p.s. ochotná poskytnout, a konzultací s hlavní účetní této společnosti. Podstatným zdrojem jsou podnikové materiály, jako např. účetní doklady, rozvaha, vnitropodniková směrnice, výroční zpráva apod.

Úvod praktické části je věnován charakteristice kongresové a incentivní turistiky, aktuálním informacím a popisu účetní jednotky Kongresového centra XY o.p.s.

Následující kapitoly jsou zaměřeny na analyzování konkrétních účetních případů, které se uskutečnily v roce 2009.

V závěrečné fázi této diplomové práce je provedena komplexní analýza účtování ve službách neziskového sektoru v oblasti cestovního ruchu. Jsou zhodnoceny postupy a metody používané účetní jednotkou pro účely vedení podnikového účetnictví.

2. Literární přehled

Při zpracování této diplomové práce napomohly následující tituly, které jsou zaměřeny především na problematiku účtování neziskových organizací a daní.

Petrliková, B. se v ekonomické příručce zabývá vedením účetnictví nevýdělečných organizací, jako jsou politické strany, nadace, církve a náboženské společnosti, obecně prospěšné společnosti aj. Přehledně vysvětluje vznik právnické osoby, zahájení činnosti a vznik povinnosti účtovat.

Publikace od **kolektivu autorů** se zabývá daněním téměř všech forem neziskových organizací. Mezi nejpodstatnější okruhy této publikace lze považovat problematiku neziskových organizací v teorii i praxi, povinnosti spojené s vedením účetnictví a výpočtem daňové povinnosti, neziskové organizace ve vztahu k dani z příjmů.

Ryneš, P. je autorem, který se zabývá účetnictvím a jeho kniha představuje komplexního průvodce účetnictvím včetně aktuálních změn. Velice přehledně a podrobně vysvětluje jednotlivé okruhy problematiky účtování a nabízí řešení problémových oblastí, se kterými se podnikatele setkávají v praxi.

Ucelený pohled na problematiku institucí v neziskové sféře poskytuje **Růžičková, R.** ve své publikaci, a to především z pohledu daní, účetnictví, vlastnických vztahů k majetku a způsobu jeho nabytí.

Komplexním účtováním a oceňováním zásob se zabývá ve své příručce **Louša, F.** Autor na praktických a názorných příkladech objasňuje účetní operace, které nastávají při účtování zásob.

Další publikace použité při vypracování této diplomové práce mají pouze doplňující charakter.

3. Obecné principy účtování

3.1. Organizace podnikového účetnictví

Mrkovová (2005) uvádí, že ekonomické informace (účetní informace) potřebuje celá řada uživatelů v různém stupni podrobnosti a složení. Např. vedení podniku zajímají podrobné informace o jednotlivých oblastech hospodaření, objem a struktura nákladů, výnosů, skladba nákladů vynaložených na jednotlivé výrobky atd., ale zároveň informace o celkové finanční situaci podniku. Ty požadavky na účetní informace mají i další uživatelé. Z tohoto hlediska rozeznáváme:

- účetnictví finanční
- účetnictví manažerské

Finanční účetnictví poskytuje informace o účetní jednotce jako celku. Zaměřuje se na sledování majetku, závazků, kapitálu a výsledku hospodaření za celý podnik. Obsahuje informace, které vznikají především ze vztahu podniku ke svému okolí, např. dodavatelům, odběratelům, bankám a dalším institucím. Je řízeno z vnějšku zákony a nařízeními ministerstva financí.

Účetnictví manažerské přináší podrobnější informace potřebné pro řízení jednotlivých vnitropodnikových útvarů a činností, jako jsou např. zásobování, výroba, odbyt, sledování jednotlivých zakázek apod. Podnik si zde sám může stanovit svoje zásady v souladu se zákonem. Manažerské účetnictví zahrnuje zpravidla tyto obory:

- vnitropodnikové účetnictví, které eviduje hospodářské činnosti uvnitř vnitropodnikových útvarů.
- rozpočetnictví v podstatě sleduje stejné informace jako účetnictví, ale se zaměřením do budoucna. Podrobněji rozpracovává náklady a výnosy jednotlivých vnitropodnikových útvarů, stanoví jejich předběžný výsledek hospodaření v podrobnějším peněžním vyjádření na kratší časová období (čtvrtletí, měsíce). Sestavené rozpočty slouží k zajištění plánovaných úkolů a jsou nástrojem vnitropodnikové hmotné zainteresovanosti.

- vnitropodniková statistika shromažďuje a zpracovává informace o hromadných jevech ekonomického, ale i jiného charakteru (např. sociálního), které proběhly v minulosti, vyhodnocuje je a na jejich základě stanoví prognózy do budoucna.
- operativní evidence se zaměřuje na záznamy různých hospodářských jev okamžitě po jejich vzniku (např. příchod zaměstnance do zaměstnání - záznam v knize docházky, výdej materiálu ze skladu – okamžitý záznam ve skladové evidenci). Provádí se jak v peněžních jednotkách, tak častěji v jednotkách hmotných. Pro záznamy operativní evidence není zvláštní profese zaměstnanců, zpravidla ji provádí pracovník, který sledovanou činnost sám vykonává nebo řídí (skladník, pracovník výdejny náradí).

3.2. Neziskový sektor

Charakteristickým rysem všech neziskových organizací je skutečnost, že hlavním předmětem jejich činnosti není podnikání. Pojem "nezisková organizace" je běžně používán, aniž by byl definován nějakým platným právním předpisem. Vznik, činnost, hospodaření a případný zánik jednotlivých neziskových organizací je totiž legislativně upraven řadou zvláštních zákonů a ne vždy panuje shoda, co lze za neziskovou organizaci považovat a co nikoli. V České republice se ustálila dvě základní vymezení neziskových organizací.

Podle širšího vymezení se za neziskové organizace (lze se také setkat s pojmem nevýdělečné organizace) považují subjekty, které jsou:

- **Institucionalizované**, mají jistou institucionální strukturu, jistou organizační skutečnost, bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány.
- **Soukromé**, jsou institucionálně odděleny od státní správy, ani jí nejsou řízeny.
- **Neziskové** (ve smyslu nerozdělování zisku), nepřipouští se u nich žádné přerozdělování zisků vzniklých z činnosti organizace mezi vlastníky nebo vedení organizace. Neziskové organizace mohou svou činností vytvářet zisk, ovšem ten musí být použit na cíle dané posláním organizace.

- **Samosprávné a nezávislé**, jsou vybaveny vlastními postupy a strukturami, které umožňují kontrolu vlastních činností, tzn. že neziskové organizace nejsou ovládány zvenčí, ale jsou schopny řídit samy sebe.
- **Dobrovolné**, využívají dobrovolnou účast na svých činnostech. Dobrovolnost se může projevovat jak výkonem neplacené práce pro organizaci, tak formou darů nebo čestné účasti ve správních radách.

Mezi takto vymezené subjekty lze zařadit celou škálu právnických osob:

- občanská sdružení včetně odborů,
- politické strany a politická hnutí,
- církve a náboženské společnosti včetně jimi zakládaných právnických osob,
- obecně prospěšné společnosti,
- zájmová sdružení právnických osob,
- organizace s mezinárodním prvkem,
- nadace a nadační fondy,
- společenství vlastníků jednotek,
- veřejné vysoké školy,
- honební společenstva,
- profesní a jiné komory,
- jiné subjekty, které nebyly založeny a zřízeny za účelem podnikání.

Vedle toho se v České republice často používá užší vymezení neziskových organizací (někdy nazývaných jako "nestátní neziskové organizace" nebo "organizace občanské společnosti"), které je dáno právními formami občanských sdružení, obecně prospěšných společností, nadací a nadačních fondů a církevních právnických osob.

4. Obecně prospěšná společnost

Od 1. 1. 1996 zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Obecně prospěšná společnost je právnickou osobou, je založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb za předem stanovených pro všechny stejných podmínek, přičemž platí, že její výsledek hospodaření nesmí být použit ve prospěch ani zakladatelů, ani zaměstnanců obecně prospěšné společnosti, ale musí být vždy použit na poskytování služeb, pro které byla společnost zřízena.

4.1. Založení, hospodaření a financování obecně prospěšné společnosti.

Obecně prospěšnou společnost mohou založit jak fyzické a právnické osoby, tak i stát. Společnost vzniká sepsáním zakladatelské smlouvy. Zakládací listina obsahuje identifikační údaje o společnosti, dále druh obecně prospěšných služeb a popř. jejich cenu nebo způsob jejího stanovení, pořízení majetku a další záležitosti stran řízení, orgánů a zániku. Obecně prospěšná společnost vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností, který vede příslušný soud, stejně jako obchodní rejstřík.

Obecně prospěšná společnost může kromě hlavních služeb provozovat i činnost doplňkovou nebo hospodářskou za splnění platných právních podmínek, nesmí se však účastnit na podnikání jiných osob. Výsledek hospodaření se vždy převádí celý do rezervního fondu. Rezervní fond se používá v první řadě ke krytí ztráty vykázané v následujících účetních obdobích. Ziskáním prostředků na pořízení prospěšných služeb je sledováno dosažení přijatelných cen za poskytované služby. Zřizovatel po zřízení již nemá právní sílu, aby činnost společnosti ovlivnil přímo, může ji ovlivnit pouze nepřímo prostřednictvím členství ve správní nebo dozorčí radě. Obecně prospěšná společnost odděleně sleduje náklady vynaložené k dosažení obecně prospěšného cíle, náklady na doplňkovou činnost, popř. činnost hospodářskou, náklady na správu a náklady a výnosy nepatří do dříve uvedených skupin.

Financování obecně prospěšné společnosti je zajištěno:

- dotací za státního rozpočtu,

- z rozpočtu územních samosprávních celků,
- ze státního rozpočtu,
- z příspěvku a darů od jiných fyzických a právnických osob,
- z vlastní činnosti,
- z hospodářské činnosti.

Obecně prospěšné společnosti mohou vlastnit nemovitý a movitý majetek. Mohou vlastním jménem podnikat, resp. provozovat doplňkovou činnost za podmínek stanovených zákonem v paragrafu 17 odst. 1. Obecně prospěšná společnost se nesmí účastnit na podnikání jiných osob (tj. nesmí nabývat vlastnické podíly např. v obchodních společnostech zakládaných dle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů). Organizační složky mimo území České republiky smí obecně prospěšná společnost zřizovat za předpokladu, že právní řád státu, ve kterém má být organizační složka obecně prospěšné společnosti zřízená, upravuje hospodaření obecně prospěšné společnosti obdobně jako tento zákon.

Zřizování organizačních složek u o.p.s. není v zahraničí příliš rozšířeno. Celkem v ČR působí méně než jeden tisíc obecně prospěšných společností.

Obecně prospěšné společnosti mohou také nabývat vlastnictví majetkových práv, např. autorská práva licence, know how apod., pak se jedná o nehmotný majetek.

4.2. Řídící orgány o.p.s.

4.2.1. Správní rada

Správní rada je statutárním orgánem obecně prospěšné společnosti, má nejméně tři a nejvýše 15 členů, jejich počet musí být vždy dělitelný třemi.

Členem správní rady může být pouze fyzická osoba, která je bezúhonná a má způsobilost k právním úkonům a není ani sama ani osoby jí blízké s touto obecně prospěšnou společností v pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu.

Členství ve správní radě obecně prospěšné společnosti je neslučitelné s členstvím v dozorčí radě téže obecně prospěšné společnosti. Členům těchto orgánů nepřísluší odměna za výkon funkce člena. Obecně prospěšná společnost může členům správní rady a dozorčí rady poskytovat jen náhradu výdajů do výše určené právním předpisem.

Správní radu jmenuje zakladatel. Nestanoví-li se v zakládací listině jinak, po prvním jmenování členů správní rady se losem určí jména jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po roce, a jedné třetiny členů, jejichž funkční období skončí po dvou letech.

Správní rada zasedá nejméně dvakrát ročně.

4.2.2. Ředitel

Ředitelem může být jmenována pouze fyzická osoba, která je bezúhonná a která není členem správní rady ani dozorčí rady, je však oprávněn účastnit se jednání správní rady s hlasem poradním.

Ředitel řídí činnost obecně prospěšné společnosti, pokud tato činnost není zákonem, zakládací listinou nebo statutem vyhrazena do působnosti správní rady, popřípadě i jiného orgánu obecně prospěšné společnosti.

4.2.3. Dozorčí rada

Dozorčí rada je kontrolním orgánem obecně prospěšné společnosti, kterou zřizuje povinně obecně prospěšná společnost, do jejíhož majetku byl vložen majetek státu nebo obce nebo která užívá nemovitý majetek státu nebo obce, a obecně prospěšná společnost, která podle zvláštních předpisů účtuje v soustavě podvojného účetnictví; zřízení dozorčí rady může stanovit i zakládací listina.

Dozorčí rada je nejméně tříčlenná a nejvýše sedmičlenná. Členové dozorčí rady volí svého předsedu, který svolává a řídí jednání dozorčí rady. První dozorčí radu jmenuje zakladatel.

Nestanoví-li tento zákon jinak, platí pro způsob ustanovení a členství v dozorčí radě obdobně ustanovení o správní radě.

Dozorčí rada:

- přezkoumává roční účetní závěrku a výroční zprávu obecně prospěšné společnosti,
- nejméně jedenkrát ročně podává zprávu správní radě o výsledcích své kontrolní činnosti,
- dohlíží na to, že obecně prospěšná společnost vyvíjí činnost v souladu se zákony a zakládací listinou obecně prospěšné společnosti.

Dozorčí rada je oprávněna:

- podávat správní radě návrh na odvolání ředitele,
- nahlížet do účetních knih a jiných dokladů a kontrolovat tam obsažené údaje,
- svolat mimořádné jednání správní rady, jestliže to vyžadují zájmy obecně prospěšné společnosti.

Dozorčí rada je povinna upozornit správní radu na porušení zákonů, ustanovení zakládací listiny nebo statutu, na nehospodárné postupy, popřípadě na další nedostatky v činnosti obecně prospěšné společnosti.

4.3. Zánik obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost zaniká zrušením s likvidací, nebo bez likvidace dnem výmazu z rejstříku. Zaniknout může uplynutím doby nebo účelu stanoveného při vzniku, rozhodnutím správní rady nebo soudu, prohlášením konkurzu. Při likvidaci se prodá jen tolik majetku, aby výtěžek z prodeje stačil na úhradu splatných závazků. Zbytek majetku se převede na jinou obecně prospěšnou společnost, jestliže taková byla vybrána a schválena ve statutu, není-li tak, pak na obec – úplatně nebo bezúplatně. Poslední možností v případě nezájmu obce je převod majetku na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, aby byl i nadále používán k poskytování obecně prospěšných cílů.

Před lety se předpokládalo, že některé stávající neziskové organizace se budou přeměňovat na obecné společnosti, bude-li to jejich vůle. Právní nejistota především ve

vztahu k majetku obecně prospěšné společnosti a nakládáním s ním zřejmě tento předpoklad nenaplnila. Proto v rejstříku prospěšných společností jich příliš nenajdeme.

4.4. Účetnictví a výroční zpráva obecně prospěšné společnosti

4.4.1. Účetnictví obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost je povinna ve svém účetnictví důsledně oddělit náklady a výnosy spojené s doplňkovými činnostmi, náklady a výnosy spojené s obecně prospěšnými službami a náklady a výnosy nepatřící do předchozích skupin a spojené se správou obecně prospěšné společnosti.

4.4.2. Výroční zpráva obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost vypracovává a zveřejňuje výroční zprávu o činnosti a hospodaření v termínu, který stanoví správní rada, nejpozději však do šesti měsíců po skončení hodnoceného období. Hodnoceným obdobím je kalendářní rok. Ve statutu lze upravit hodnocené období na školní rok u obecně prospěšné společnosti, jejíž obecně prospěšnou činností je činnost v oblasti výchovy a vzdělání.

Obecně prospěšná společnost je povinna uveřejnit první výroční zprávu o své činnosti a hospodaření nejpozději do 18 měsíců od svého vzniku. Výroční zprávy musí být veřejně přístupné.

Výroční zpráva obecně prospěšné společnosti obsahuje:

- a) přehled činností vykonávaných v kalendářním roce s uvedením vztahu k účelu založení obecně prospěšné společnosti,
- b) roční účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených,
- c) výrok auditora k roční účetní závěrce, pokud byla auditorem ověřována,
- d) přehled o peněžních příjmech a výdajích,
- e) přehled rozsahu příjmů (výnosů) v členění podle zdrojů,
- f) vývoj a konečný stav fondů obecně prospěšné společnosti,

- g) stav a pohyb majetku a závazků obecně prospěšné společnosti,
- h) úplný objem výdajů (nákladů) v členění na výdaje (náklady) vynaložené pro plnění obecně prospěšných služeb, pro plnění činností doplňkových a na vlastní činnost (správu) obecně prospěšné společnosti,
- i) změny zakládací listiny a složení řídicích orgánů, k nimž došlo v průběhu roku,
- j) další údaje stanovené správní radou.

4.5. Doplňková činnost obecně prospěšné společnosti

Kromě obecně prospěšných služeb, k jejichž poskytování byla obecně prospěšná společnost založena, může vykonávat i jiné činnosti (doplňkovou činnost) za podmínky, že doplňkovou činností bude dosaženo účinnějšího využití majetku a zároveň tím nebude ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb. Tato doplňková činnost musí být zapsána v zakladatelské listině či smlouvě.

Důležitější pro zápis do rejstříku obecně prospěšných společností je posouzení, zda vyjmenované druhy služeb mohou být považovány za činnosti směřující k uspokojování potřeb veřejného zájmu a zda bude právě z těchto důvodů zapsáno do rejstříku.

4.6. Povinný audit

Roční účetní závěrka musí mít ověřenu auditorem obecně prospěšné společnosti, které

- jsou příjemci dotací nebo jiných příjmů ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, případně z rozpočtu jiného územního orgánu nebo od státního fondu, jejichž celkový objem přesáhne v roce, za nějž je účetní závěrka sestavována, jeden milion Kč,
- nezřídili dozorčí radu, nebo
- ve výši čistého obrátu překročili deset milionů Kč.

Pokud povinnost ověřování účetní závěrky auditorem obecně prospěšné společnosti zákon výslovně neukládá, může tak učinit na základě dobrovolného rozhodnutí

Pokud je obecně prospěšná společnost příjemcem dotace poskytnuté ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územních správních celků, může být jako podmínka poskytnutí dotace stanovena povinnost ověření účetní závěrky auditorem v rozhodnutí o poskytnutí dotace vydané příslušným poskytovatelem. V takovém případě ovšem o.p.s. nemá prodloužen termín podání Přiznání k dani z příjmů právnických osob do 30.6. násl. roku, jako je tomu v případě osob, které mají povinnost ověřování účetní závěrky auditorem stanovenu zvláštním právním předpisem.

5. Dlouhodobý majetek

5.1. Členění dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek se zahrnuje do aktiv účetní jednotky a eviduje se v účtové třídě 0. Dlouhodobý majetek zahrnuje:

- dlouhodobý hmotný majetek
- dlouhodobý nehmotný majetek

Podstatným rysem dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku je umožňovat nebo rozšiřovat existující podnikatelskou činnost. Za normálních podmínek tedy není určen k prodeji (k získání dodatečných peněžních prostředků), ale k dlouhodobému užívání v podniku. Naproti tomu dlouhodobý finanční majetek nepořizuje podnik s cílem využívat ho ke své činnosti, ale má ho ve své držbě proto, aby z něho dosáhl prospěchu v podobě určitých výnosů (např. přijaté dividendy) nebo v podobě jiného kapitálového zhodnocení (zejména v důsledku růstu tržních cen).

5.1.1. Dlouhodobý hmotný majetek

5.1.1.1. Charakteristika dlouhodobého hmotného majetku

U této skupiny se obvykle uvádějí tyto rysy:

- a) fyzická podstata,
- b) dlouhodobost přesahující dobu jednoho roku,

- c) dosažení určité výše ocenění, kterou stanoví sama účetní jednotka s přihlédnutím zejména k principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení.

5.1.1.2. Členění dlouhodobého hmotného majetku

Mezi dlouhodobý hmotný majetek patří zejména:

- pozemky, a to bez ohledu na výši ocenění,
- stavby, bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti (zachycují se zde všechny budovy, haly a stavby, a to bez ohledu na to, jakou mají trvanlivost či cenu, patří sem také byty a nebytové prostory, pokud jsou vymezené jako samostatné jednotky),
- samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením v ocenění stanoveném účetní jednotkou a s dobou použitelnosti delší než jeden rok (patří sem stroje, přístroje, zařízení, dopravní prostředky, inventář ...),
- jiný dlouhodobý hmotný majetek – bez ohledu na výši ocenění. Patří sem například umělecká díla (pokud nejsou součástí stavby), movité kulturní památky,
- odepisovaný majetek se opotřebovává postupně, a toto opotřebení se vyjadřuje prostřednictvím opravek.

5.2. Dlouhodobý nehmotný majetek

5.2.1. Charakteristika dlouhodobého nehmotného majetku

Tato skupina majetku má tyto znaky:

- a) je nehmotné povahy,
- b) doba používání je delší než jeden rok,
- c) dosahuje výše ocenění, kterou stanoví sama účetní jednotka.

5.2.1.1. Členění dlouhodobého nehmotného majetku

Dlouhodobým nehmotným majetkem se rozumí zejména zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva a goodwill. Zřizovací výdaje jsou výdaje spojené se zřízením (založením) nového podniku. Jedná se například o soudní a notářské poplatky a jiné úřední výlohy, náklady na pracovní cesty, mzdy, odměny za zprostředkování, nájemné případně další výdaje spojené se zahájením podnikání.

Software za předpokladu, že není součástí nabytého hardwaru a jeho ocenění.
Ocenitelná práva – jedná se zejména o výrobně technické poznatky (know-how) a licence.

U nehmotného majetku, kde není splněn cenový limit, který si účetní jednotka zvolila ve své vnitřní směrnici pro zařazení do dlouhodobého nehmotného majetku, přestože vyhovuje doba použitelnosti, není takový majetek považován za dlouhodobý nehmotný majetek a účtuje se při pořízení přímo do nákladů v účtové skupině 51 – Služby.

5.2.1.2. Zvláštnosti nehmotných aktiv

Zvláštností nehmotných aktiv, zejména softwaru a ocenitelných práv, je možnost jejich několikanásobného prodeje, aniž by podnik k těmto aktivům ztratil vlastnické právo. Z toho plyne lukrativnost podnikání s nehmotnými produkty. Na druhé straně jejich tržní cena je kolísavá a v praxi dochází k častému prudkému poklesu ceny produktu. Z tohoto důvodu účetní předpisy předpokládají opatrnost při oceňování a odpisování nehmotných aktiv.

5.2.2. Ocenění dlouhodobého majetku

Při nabytí dlouhodobého majetku přicházejí v úvahu tři způsoby ocenění:

- a) pořizovací cenou,
- b) reprodukční pořizovací cenou.

5.2.2.1. Ocenění pořizovací cenou

Touto cenou se oceňuje dlouhodobý majetek (hmotný, nehmotný a finanční) pořízený za úplatu. Do této ceny patří nejen tzv. cena pořízení, ale i náklady s jeho pořízením související.

Do pořizovací ceny se zahrnují fakturační ceny koupeného dlouhodobého majetku a ve smyslu cenových předpisů dále clo, spotřební daň a u neplátců daně z přidané hodnoty také DPH, popř. u plátců DPH také daň z přidané hodnoty, kterou není možno ze zákona nárokovat na vstupu (nárok na odpočet), např. nákup osobních automobilů.

Pro oceňování dlouhodobého majetku platí tyto zásady:

- pořizovací cena dlouhodobého majetku se snižuje o dotaci poskytnutou na pořízení tohoto majetku,
- pořizovací cena dlouhodobého majetku se zvyšuje o výdaje na dokončené technické zhodnocení, a to vždy v roce dokončení a převzetí těchto prací do užívání.

V případě, že by dotace byla v takové výši, že by se pořizovací cena dlouhodobého hmotného majetku snížila pod hranici, kterou si účetní jednotka stanovila pro zařazení do dlouhodobého majetku v účtové skupině 02, bude tento dlouhodobý hmotný majetek zaúčtován na účtu, na kterém by se investice účtovala v případě, že by dotace poskytnutá nebyla. Pokud by dotace plně hradila pořizovací cenu (100% dotace), bude dlouhodobý majetek veden pouze na podrozvahových účtech a v analytické evidenci (inventární kniha) se poznamenává výše dotace vztahující se k inventárnímu předmětu.

5.2.2.2. Ocenění reprodukční pořizovací cenou

Tímto oceněním se rozumí cena, za kterou byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje.

Ocenění reprodukční pořizovací cenou se používá v těchto případech:

- nehmotný a hmotný majetek nabytý darováním,

- bezúplatně nabyté předměty (hmotný dlouhodobý majetek) po skončení finančního leasingu; souvztažně je účtováno na účet opravek (předměty předané úplatně se účtují v kupní ceně),
- nehmotný a hmotný dlouhodobý majetek nově zjištěný a v účetnictví nezachycený (inventární přebytky); souvztažně na účet opravek,
- vklad nehmotného nebo hmotného dlouhodobého majetku,
- bezúplatně nabyté povolenky a emise preferenční listiny prvním držitelem.

Z hlediska účetnictví stačí obvykle pro stanovení reprodukční pořizovací ceny odborný odhad, avšak daňové předpisy často požadují buď znalecký odhad nebo cenu podle zákona č.151/1997Sb., o oceňování majetku.

5.2.3. Pořízení dlouhodobého majetku

Pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku lze realizovat těmito způsoby:

- a) koupí,
- b) vytvořením vlastní činnosti,
- c) nabytím práv k výsledkům duševní a tvořivé činnosti,
- d) darováním,
- e) vkladem dlouhodobého majetku od jiné osoby, např. nepeněžité vklady do obchodních společností při zvyšování základního kapitálu nebo při přeměnách podle obchodního zákoníku,
- f) bezúplatným převodem podle právních předpisů,
- g) převodem z osobního vlastnictví do obchodního majetku individuálního podnikatele

5.2.4. Odepisování dlouhodobého majetku

Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek se odepisuje na základě odpisového plánu prostřednictvím účetních odpisů, které stanoví účetní jednotka podle zákona. Zůstatková cena se zajišťuje pomocí opravek k dlouhodobému nehmotnému a hmotnému majetku vytvářených v souladu s účetním předpisy.

Účetní odpisy se počítají z ceny, za kterou je dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek oceněn, a to do její výše.

Sazby účetních odpisů si stanoví účetní jednotka např. z hlediska času, předpokládané doby upotřebitelnosti nebo též ve vztahu k výkonům (např. u dopravních prostředků).

V případě dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku v podílovém spoluvlastnictví provádí každý spoluvlastník účetní odpisy ze svého vlastního podílu.

6. Zásoby

Členění zásob:

- materiál
- nedokončená výroba a polotovary
- výrobky
- zboží
- poskytnuté zálohy na zásoby

6.1. Účtování zásob

6.1.1. Podstatou účtování způsobem A

Podstatou způsobu A je soustředit výdaje vynaložené na pořízení zásob (nákupem i vlastní výrobou) na příslušných majetkových účtech zásob (účtová skupina 11, 12, 13) v ocenění, které odpovídá ustanovení §25 písm. c) a d) zákona o účetnictví. Zásoby se vyúčtují do provozních nákladů, nebo jako snížení výnosů prostřednictvím účtu účtové skupiny 61 v okamžiku jejich faktické spotřeby (např. spotřeba materiálu podle výdejek, prodej zboží, snížení stavu zásob nedokončené výroby a výrobků apod.). Tento způsob evidence zásob je většinou spojen s průběžnou inventarizací zásob.

6.1.2. Podstata účtování způsobem B

Na rozdíl od způsobu A evidence zásob se při způsobu B vyúčtují veškeré výdaje na pořízení zásob nákupem nebo vlastní činností během účetního období na příslušné účty provozních nákladů. Při uplatnění způsobu B je nutné vést skladovou evidenci na analytických účtech běžně, aby bylo možno zjistit a prokázat stav zásob v průběhu účetního období a složky pořizovací ceny zásob.

6.2. Společná ustanovení ke způsobu účtování A a B

Při uzavírání účetních knih se u obou způsobů účtování zásob účtuje o zásobách na cestě na vrub příslušného účtu účtových skupin *11 - Materiál* nebo *13 - Zboží*. Zásobami na cestě se rozumí vyúčtování (například faktury) za dodání zásob (§ 412 a následující obchodního zákoníku), které účetní jednotka ještě nepřevzala. Nevyfakturované dodávky se účtují ve prospěch dohadných účtů pasivních účtové skupiny *38 - Přejímané účty aktiv a pasiv*.

Převod zásob vlastní výroby do vlastních prodejen se účtuje prostřednictvím příslušného účtu účtové skupiny *62 - Aktivace*.

Účetní jednotka může stanovit svým předpisem vždy pro příslušné účetní období normy přirozených úbytků zásob a též rozhodne o druzích materiálu, o kterých účtuje přímo do spotřeby, tj. bez zaúčtování na sklad, vždy však se zřetelem k tomu, že spotřeba materiálu vykázaná v účetní závěrce musí odpovídat skutečné spotřebě materiálu.

Opravné položky k zásobám se tvoří a používají podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 005 Opravné položky.

Při uzavírání účetních knih se inventarizační rozdíly zaúčtují postupem uvedeným v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 007 Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků zásob.

7. Služby

Účetní jednotka účtuje o službách poskytnutých a přijatých v rámci výnosů a nákladů podniku.

7.1. Náklady a výnosy

Nákladem rozumíme snížení ekonomického prospěchu, který se projeví buď úbytkem aktiv, nebo zvýšením závazků.

Výnosem naopak rozumíme zvýšení ekonomického prospěchu, které se projeví buď zvýšením aktiv, nebo eventuálně zvýšením závazků. Konečným důsledkem je pak zvýšení vlastního kapitálu jiným způsobem než formou vkladů do kapitálu učiněných vlastníky.

Výsledkem hospodaření rozumíme rozdíl mezi výnosy a náklady. Pakliže je tento rozdíl kladný, potom podnik realizoval zisk, je-li záporný, potom podnik realizoval ztrátu. Výsledek hospodaření jako takový je součástí vlastního kapitálu.

Nákladům je ve směrné účtové osnově věnována účtová třída 5, výnosům účtová třída 6. Obě skupiny položek členíme podle činnosti, v níž byly realizovány na náklady a výnosy z:

- běžné činnosti
  - provozní výnosové (účtové skupiny 60-64)
  - provozní náklady (účtové skupiny 50-55)
  - finanční výnosy (účtová skupina 66)
  - finanční náklady (účtové skupiny 56-57)

- mimořádné činnosti
  - mimořádné výnosy (účtové skupiny 68)
  - mimořádné náklady (účtové skupiny 56-57)

7.2. Časové rozlišení nákladů a výnosů

Časovým rozlišením rozumíme účetní případy účtované na účtech 381 až 385, na kterých se časově rozlišují náklady a výnosy v souvislosti s konkrétním titulem, u kterých je znám:

- a) účel (titul) vynaložené částky,
- b) částka,
- c) období, ke kterému se částka vztahuje.

Uvedené tři podmínky musí být splněny současně.

Časově nelze rozlišovat pokuty, penále, manka a škody.

Časové rozlišení není nutno používat v případech:

- kdy se jedná o nevýznamné částky a jejich ponecháním v nákladech nebo výnosech bez časového rozlišení není dotčen účel časového rozlišení a účetní jednotka tím prokazatelně nesleduje záměrné upravování hospodářského výsledku,
- jde-li o pravidelně se opakující výdaje, popř. příjmy.

Časově rozlišené náklady a výnosy se považují z hlediska zákona o daních z příjmů za položky, které jsou uznávány v plné míře pro účely stanovení daňové základny.

Položka	Výsledková položka v běžném účetním období				Vliv na výši peněž. prostředků v běžném účetním období	
	výnosy		náklady		přírůstek	úbytek
	ANO	NE	ANO	NE		
Náklady příštích období				X		X
Výnosy příštích období		X			X	
Příjmy příštích období	X					
Výdaje příštích období			X			

8. Dotace a jejich účtování

Neziskové organizace vykonávají činnosti, které za běžných podmínek není výhodné provozovat, a proto nejsou pro podnikatele atraktivní. Z tohoto důvodu jsou dotace pro neziskové organizace velice podstatným příjmem, bez kterého by nemohly vykonávat činnost, pro kterou byly zřízeny.

8.1. Co se může považovat za dotaci

Dotací pro účel účtové osnovy a postupů účtování se rozumí bezúplatné plnění přímo nebo zprostředkovaně poskytované ze státního rozpočtu, ze státních finančních aktiv, Národního fondu, ze státních fondů, z rozpočtu územního samosprávného celku, z prostředků Evropských společenství, z veřejného rozpočtu cizího státu a z programu PHARE nebo programu obdobného a granty poskytnuté podle zvláštního právního předpisu.

Dotací je podpora ve formě převedení zdrojů na podnik, při kterém podnik musí splnit stanovené podmínky, které se obvykle váží k jeho předmětu činnosti. Za dotace v českých podmínkách nepovažují jiné zdroje podpory než ze zdrojů výše uvedených. Za dotaci není tedy možné považovat např. přidělení státní zakázky, příspěvky na úhradu úroků od finančních institucí k tomu zřízených s výjimkou dotací na úhradu úroků poskytnutých z výše uvedených zdrojů považovaných za dotaci, bezplatné předání know-how, technických postupů či marketingového zabezpečení, poskytnutí záruk nebo půjček s žádnou či nízkou úrokovou sazbou.

Vzhledem k tomu, že na dotaci není právní nárok a žadatel o dotaci nemá v žádném bodu jednání právní nárok na poskytnutí dotace, účtuje se dotace až jejich přijetím, popř. v okamžiku, kdy je naprosto nezpochybnitelné, že dotace bude přijata, např. při přijetí dokumentu o schválení platby dotace. V tomto smyslu se nebudou vytvářet ani dohadné pohledávky na dotace.

Náklady vynaložené na získání dotace (projekty, rozpočty, posudky atd.) jsou provozním nákladem v roce vynaložení.

V případě vrácení poskytnuté dotace, například pro neplnění dotačních podmínek, je nutné o této skutečnosti samostatně účtovat do nákladů účetního období, ve kterém příslušné rozhodnutí o vrácení dotace nabylo právní moci. V případě, že k datu účetní závěrky je známa skutečnost, že účetní jednotky bude dotaci vracet, i když ještě nemá příslušné rozhodnutí, vytvoří rezervu v odpovídající výši na vrub nákladů.

8.2. Dotace ze státního rozpočtu

Neziskové organizace mohou ze státního rozpočtu získávat dotace a příspěvky třemi způsoby:

- za splnění určitých podmínek mohou získat nárokový příspěvek na základě zákona (jedná se pouze o politické strany a hnutí a církve a náboženské společnosti),
- mohou požádat o dotaci v rámci dotačních titulů, které jsou určeny pouze neziskovým organizacím (např. protidrogová politika), nebo
- mohou požádat o dotaci v rámci dotačních titulů, do kterých se mohou přihlásit všechny subjekty (např. podpora výzkumu a vývoje).

Dotace a granty však udělují neziskovým organizacím také státní fondy, kraje nebo obce. Situace u územních samosprávných celků je značně nepřehledná, protože účel dotace i podmínky pro její udělení si kraje i obce určují samy v rámci své samosprávné činnosti.

V květnu roku 2004 se Česká republika stala členem Evropské unie a od té doby se pro neziskové organizace rozšířily možnosti, jak čerpat finanční prostředky v rámci celé řady programů: jedná se jak o operační programy, které jsou administrované na celostátní i krajské úrovni, tak o takzvané komunitární programy společné pro všechny země EU.

8.3. Skupiny dotací

Dotace je možno v zásadě rozdělit do dvou skupin:

1. dotace na úhradu nákladů,
2. dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (koupí nebo vlastní činností).

8.3.1. Dotace k úhradě nákladů

Tyto dotace do výnosu ve věcné a časové souvislosti s vyúčtováním nákladů na stanovený účel. Jedná se zejména o dotace na provozní účely, kterými jsou podniky podporovány, aby zabezpečovaly činnosti, které za normálních tržních podmínek neprováděly. Ve většině případů je možné s přihlédnutím k podmínkám poskytnutí dotace identifikovat výdaje, které souvisí s poskytnutou dotací.

Dotace na provozní náklady nemají vliv na ocenění zásob výrobků nedokončené výroby a není možno je také účtovat jako dotace k tržbám, protože poskytování dotací nesouvisí s objemem realizovaných výkonů. Výnos (provozní nebo finanční) vyplývající z poskytnuté dotace je účtován do příslušného účetního období v závislosti na náběhu nákladů, které jsou kryty poskytnutou dotací. Je nutné si uvědomit, že tento způsob účtování je zásadně neutrální z hlediska vykazování hospodářského výsledku. Postup není také závislý na způsobu, jakým je dotace poskytnutá, tj. zda je částka převedena na účet příjemce, nebo je započítána jako snížení závazku vůči státu. Účetní standardy pro podnikatele zásadně upravují účtování nekompensované, tj. účtování nákladů, které souvisejí s poskytnutou dotací na vrub výnosů (účet 648) s případným časovým rozlišením. Dotace na úhradu úroků nezahrnovaných na pořízení dlouhodobého majetku a technického zhodnocení se ve věcné a časové souvislosti účtuje do ostatních finančních výnosů. Pokud není dotace jednoznačně přiřaditelná k částkám placených úroků z úvěru, bude časově rozlišena do výnosů rovnoměrně po dobu splácení úvěru.

V praxi však mohou nastat složitější případy, ve kterých jsou dotace poskytnuty jako finanční podpory podniku bez zjevné vazby na specifické výdaje, nebo dotace na úhradu ztrát dosažených v minulém účetním období nebo prominutí půjčky nebo výpomoci od státu. V těchto případech budou dotace vyúčtovány do výnosů v období, ve kterém je podnik obdrží

či mu bude odpuštěn závazek. Pokud podnik výjimečně získá dotaci v období, které předchází období vynaložení nákladů, bude dotace vyúčtována do výnosů až v roce vynaložení příslušných nákladů. To se může týkat i poskytnutí dotace na pořízení zásob, které budou spotřebovány až v následujícím období.

8.3.2. Dotace na pořízení dlouhodobého majetku

V případech, ve kterých bude poskytnutá dotace na pořízení dlouhodobého majetku včetně technického zhodnocení nebo dotace na úhradu úroků zahrnovaných do pořizovací ceny dlouhodobého majetku, se pořizovací cena nehmotného a hmotného dlouhodobého majetku nebo vlastní náklady na pořízení nehmotného a hmotného majetku sníží o poskytnutou dotaci. V tomto případě se tedy dotace neúčtuje do výnosů, ale odečítá od pořizovací ceny nebo vlastních nákladů pořízení dlouhodobého majetku. Dotace v konečném důsledku snižuje částku odpisů uplatňovanou během doby životnosti dlouhodobého majetku. V případě povinnosti vrácení dotace, zejména z důvodů nesplnění podmínek pro její poskytnutí, je zvýšena pořizovací hodnota dlouhodobého majetku a proveden dodatečný odpis, jako kdyby se od počátku odpisovalo ze zvýšené pořizovací ceny.

Majetek a technické zhodnocení s pořizovací cenou, resp. vlastními náklady, sníženou o poskytnutou dotaci, se účtuje na účtech, na kterých by se účtoval bez dotace. Při dotaci ve výši 100% se majetek a technické zhodnocení účtují na podrozvahových účtech.

9. Daň z přidané hodnoty

Zákon o dani z přidané hodnoty rozeznává ve vztahu k dani z přidané hodnoty dva typy osob: osoby povinné k dani (registrované jako plátcí DPH) a osoby identifikované k dani.

Neziskové organizace se osobou povinnou k dani mohou stát, pokud vykonávají ekonomickou činnost. Za ekonomickou činnost se pro účely zákona rozumí například činnost výrobní, obchodní, poskytování služeb, provozování zemědělské výroby, nezávislé činnosti vědecké, literární a umělecké. Neziskové organizace se nepovažují za osoby povinné k dani, pokud:

- vykonávají pouze činnost, která zákonem není zahrnuta do obsahu pojmu ekonomická činnost,
- provozují pouze činnosti, které jsou od daně osvobozeny bez nároku na odpočet daně (mezi tzv. osvobozená plnění patří poštovní služby, provozování rozhlasového a televizního vysílání, výchova a vzdělávání, zdravotnické služby a zboží, sociální pomoc, provozování loterií a jiných podobných her, aj.).

Dále může být nezisková organizace, i přesto že se stane osobou povinnou k dani, osvobozena od DPH, pokud její obrat nepřesáhne za nejbližších 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců částku 1 mil. Kč.

Nezisková organizace se stává osobou identifikovanou k dani i v případě, že neuskutečňuje žádné ekonomické činnosti nebo není osobou povinnou k dani, pokud pořídí zboží z jiného členského státu EU a hodnota tohoto zboží bez DPH v běžném kalendářním roce převyšší částku 10 tis. EUR. Pak je nezisková organizace povinna podat přihlášku k přidělení daňového identifikačního čísla (k registraci).

9.1. Způsob krácení odpočtu daně

U přijatých zdanitelných plnění, u kterých je plátcem povinen krátit odpočet daně, se poměrná část nároku na odpočet daně vypočte jako součin daně na vstupu u krácených plnění za příslušné zdaňovací období a koeficientu.

Koeficient se vypočítá jako podíl, v jehož čitateli je součet částek bez daně za veškerá plátcem uskutečněná plnění s nárokem na odpočet daně a ve jmenovateli celkový součet hodnot v čitateli a součet hodnot veškerých plátcem uskutečněných plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně. Do součtu částek bez daně za uskutečněná plnění se pro účely tohoto ustanovení započítávají také přijaté úplaty, pokud z těchto přijatých úplat plátcem vznikla povinnost přiznat daň nebo uskutečnění plnění. Vypočtený koeficient se zaokrouhlí na dvě desetinná místa nahoru.

Do výpočtu koeficientu se nezapočítávají:

a) prodej hmotného majetku, odpisovaného nehmotného majetku nebo pozemků, které jsou dlouhodobým hmotným majetkem, pokud tento majetek plátcem využíval pro svou ekonomickou činnost,

b) finanční služby a převod nebo nájem pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor, a to pouze pokud jsou doplňkovou činností plátcem uskutečňovanou příležitostně. (4) Pokud je součet uskutečněných plnění bez nároku na odpočet daně, která se započítávají do jmenovatele koeficientu, popřípadě upravený podle odstavce 3 kladný a celkový součet údajů v čitateli koeficientu je nulový nebo záporný, potom se koeficient považuje za roven nule. Pokud je součet uskutečněných plnění bez nároku na odpočet daně, která se započítávají do jmenovatele koeficientu, popřípadě upravený podle odstavce 3, nulový nebo záporný a celkový součet cen v čitateli koeficientu je nulový nebo kladný, potom se koeficient považuje za roven jedné.

Pokud je koeficient podle odstavců 1 až 4 roven 0,95 nebo vyšší, považuje se za roven jedné a plátcem za příslušné zdaňovací období u krácených zdanitelných plnění má nárok na uplatnění odpočtu daně v plné výši.

Ve zdaňovacím období běžného kalendářního roku provede plátcе krácení odpočtu daně koeficientem vypočteným z údajů za zdaňovací období předcházejícího kalendářního roku při vypořádání odpočtu daně (dále jen "zálohový koeficient"). Pokud údaje pro výpočet koeficientu za předcházející kalendářní rok neexistují, stanoví si výši zálohového koeficientu plátcе podle předběžného odhadu. Správce daně v případě pochybností o správnosti výše zálohového koeficientu stanoveného plátcem postupuje podle zvláštního právního předpisu. Po skončení kalendářního roku provede plátcе vypořádání nároku na odpočet daně u krácených plnění za všechna zdaňovací období příslušného kalendářního roku. Vypořádání uvede do daňového přiznání za poslední zdaňovací období kalendářního roku. Vypořádání se vypočte jako rozdíl mezi vypočteným nárokem na odpočet daně u krácených plnění z údajů za celé vypořádávané období a součtem uplatněných nároků na odpočet daně u krácených plnění v jednotlivých zdaňovacích obdobích zahrnovaných do vypořádání. Vypočtený nárok na odpočet daně u krácených plnění je součtem daně na vstupu za tato krácená plnění za celé vypořádávané období vynásobený koeficientem, který je vypočten z údajů o uskutečněných plněních za celé vypořádávané období (dále jen "vypořádací koeficient").

V případě zrušení registrace postupuje plátcе, popřípadě právní nástupce, přičemž vypořádávané období pro vypořádání nároku na odpočet daně u krácených zdanitelných plnění je od 1. ledna kalendářního roku, ve kterém došlo ke zrušení registrace, do dne uvedeného na rozhodnutí o zrušení registrace. Vypořádání uvede do daňového přiznání za poslední zdaňovací období registrace.

V případě opravy přijatých nebo uskutečněných plnění za zdaňovací období dosud nevypořádaného roku plátcе provede krácení odpočtu daně zálohovým koeficientem.

V případě opravy uskutečněných plnění za zdaňovací období již vypořádaného roku v rámci tří bezprostředně předcházejících kalendářních roků se pro opravu odpočtu daně použije nově vypočtený vypořádací koeficient z údajů za celé vypořádávané období, s promítnutím všech oprav. K opravovanému zdaňovacímu období se oprava vypořádání vyměří. Obdobně se postupuje u opravy za již vypořádané období v rámci téhož kalendářního roku. U zdaňovacích období předcházejících lhůtě podle první věty se nový vypořádací koeficient nepočítá a pro zkrácení odpočtu daně se použije poslední vypočtený vypořádací koeficient. V případě opravy pouze přijatých zdanitelných plnění za

zdaňovací období již vypořádaná se pro zkrácení odpočtu daně použije poslední vypočtený vypořádací koeficient.

9.2. Úprava odpočtu daně

Odpočet daně u pořízeného majetku podléhá úpravě, pokud v období 5 po sobě jdoucích kalendářních rocích, počínaje rokem, ve kterém byl majetek pořízen, (dále jen "období pro úpravu odpočtu daně") dojde ke změně v nároku na odpočet daně v důsledku změny účelu použití tohoto majetku.

Úprava odpočtu daně se provede u odpočtu daně u hmotného majetku, odpisovaného nehmotného majetku nebo pozemků, které jsou dlouhodobým hmotným majetkem. Pro účely tohoto ustanovení se technické zhodnocení považuje za samostatný majetek.

Plátce je povinen provést úpravu odpočtu daně při změně použití majetku, pokud:

- a) uplatnil nárok na odpočet daně v plné výši a použije jej pro účely, pro které je povinen odpočet daně krátit nebo nárok na odpočet daně nemá, nebo
- b) uplatnil nárok na odpočet daně ve zkrácené výši a použije jej pro účely, pro které nárok na odpočet daně nemá.

Plátce je oprávněn provést úpravu odpočtu daně při změně použití majetku, pokud :

- a) neměl nárok na odpočet daně a použije jej pro účely, pro které má nárok na odpočet daně v plné výši podle nebo ve zkrácené výši podle, nebo
- b) uplatnil nárok na odpočet daně ve zkrácené výši a použije jej pro účely, pro které má nárok na odpočet daně v plné výši podle.

Ukazatelem nároku na odpočet daně je:

- a) číslo 0, pokud plátce nemá nárok na odpočet daně,
- b) číslo 1, pokud plátce má nárok na odpočet daně v plné výši, nebo

- c) hodnota posledního vypočteného vypořádacího koeficientu, pokud je plátce povinen nárok na odpočet daně krátit.

Úprava odpočtu daně se provede pouze v případě, že rozdíl mezi ukazateli nároku na odpočet daně je větší než 10 procentních bodů.

Za změnu účelu použití se považuje také, pokud v průběhu období pro úpravu odpočtu daně u majetku dojde k uskutečnění dodání zboží nebo převodu nemovitosti.

Pro úpravu odpočtu daně u majetku, který byl vytvořen vlastní činností a převeden do užívání, platí obdobně, že období pro úpravu odpočtu se vymezuje jako období zahrnující rok, ve kterém byl majetek převeden do užívání, a následující čtyři kalendářní roky. Částka daně na vstupu u majetku vytvořeného vlastní činností se vypočítá z vlastních nákladů nebo reprodukční pořizovací ceny podle zvláštního právního předpisu.

Pro úpravu odpočtu daně u pořízeného technického zhodnocení platí, že období pro úpravu odpočtu se vymezuje jako období zahrnující rok, ve kterém bylo technické zhodnocení dokončeno a uvedeno do stavu způsobilého obvyklému užívání, a následující 4 kalendářní roky. Částka daně na vstupu u technického zhodnocení se stanoví jako součet daně na vstupu u jednotlivých přijatých plnění.

Úpravu odpočtu daně provede plátce za kalendářní rok v daňovém přiznání za poslední zdaňovací období kalendářního roku, ve kterém ke změně účelu použití došlo. V daňovém přiznání za toto zdaňovací období vznikne plátcovi povinnost snížit odpočet daně, popřípadě nárok na zvýšení odpočtu daně.

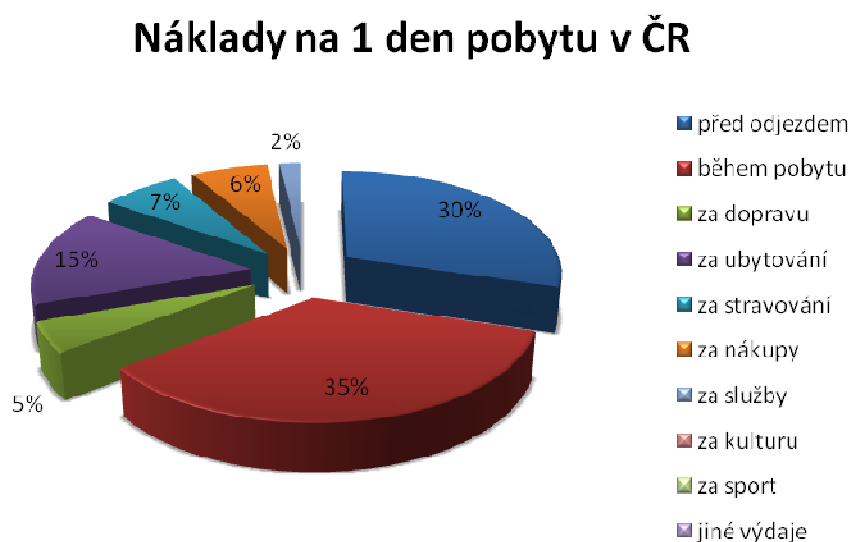
Praktická část

10. Charakteristika kongresové a incentivní turistiky

Kongresová a incentivní turistika je důležitým a jedním z nejrychleji se rozvíjejících segmentů cestovního ruchu. Mezinárodně používaná zkratka MICE – meetings, incentives, conferences, exhibitions zahrnuje oblast turistiky služebních cest – tzv. business travel, kongresovou a incentivní turistiku, účast na sympoziích a zasedáních stejně jako oblast výstav a veletrhů.

Náklady turistů na kongres (průměrná délka pobytu 4,2 dnů)

Graf č.1

Zdroj: Výroční zpráva

Kongresová turistika

Kongresová turistika je specifickou formou cestovního ruchu, kde hlavním motivem účasti je předávání nových poznatků, navázání obchodních kontaktů, nalezení řešení problémů v daném oboru nebo setkání s odborníky v dané oblasti.

Incentivní turistika

Podle jedné z definic je incentivní turistika jedinečná forma cestování, která hraje strategickou úlohu ve vztahu organizace s klienty a zaměstnanci. Někdy se pro tuto formu cestování užívá i adjektiva pobídková, tzn. taková turistika, která nabízí jejím účastníkům jedinečný zážitek s cílem motivovat pracovníky k vyššímu pracovnímu výkonu. Incentivní forma cestování slouží k posílení sociálních vazeb mezi zaměstnanci nebo i klienty společnosti, polidštuje pracovní vztahy a vychovává zaměstnance. Právě v tomto druhu turistiky může ČR využít maximálně svých komparativních výhod a využít potenciálu mimo hlavní centra cestovního ruchu.

Tato forma turistiky má řadu specifických rysů, které vycházejí z její podstaty, jako:

- vysoká úroveň a komplexnost služeb,
- odborný charakter akcí,
- společenské a reprezentativní aspekty akcí,
- ekonomická výhodnost,
- zavedení jiné sezónnosti než při standardní programaci.

Akce kongresové turistiky jsou realizovány v ubytovacích zařízeních nejvyšší a vyšší kategorie a jejich součástí je celý komplex turistických služeb (ubytování, stravování, doprava, výlety, kulturní a společenské akce a další).

Ekonomické efekty akcí kongresové turistiky dokumentuje skutečnost, že na jednotlivé komponenty balíků služeb jsou v této komoditě vydávány nejvyšší částky.

Na grafu č. 2 jsou graficky znázorněny důvody návštěv turistů v České republice a jejich procentuální vyjádření

Zdroj: Výroční zpráva

11. Charakteristika kulturního centra XY

Kulturní centrum XY je polyfunkční prostor koncipovaný pro nejširší spektrum uměleckých programů, společenských akcí a vzdělávacích akcí. Od jeho otevření v listopadu roku 2005 se v prostoru představila řada špičkových divadelních představení, představení moderního tance, koncertů jazzové, vážné i populární hudby a také množství tuzemských i mezinárodních kongresů. Prostor se nachází ve 3. patře obchodně společenského centra Y a patří k nejmodernějším kulturním centrum v jižních Čechách.

11.1. Předmět činnosti Kongresového centra XY o.p.s.

11.1.1. Hlavní činnost

- Pořádání a organizace kulturních a společenských akcí pro všechny věkové kategorie veřejnosti:
  - pravidelné pořádání uměleckých produkcí (divadlo, hudba, pantomima, balet, muzikál, film),

- dramaturgické, provozní, marketingové a organizační zajištění pořádaných akcí,
  - realizace vlastních uměleckých projektů,
  - pořádání výstav.
- Správu a provozování multifunkčního kulturně společenského centra a kulturního klubu Solnice:
    - získávání prostředků na technologické vybavení a provoz centra XY,
    - údržba a správa prostor centru XY o.p.s.
- Pořádání kulturních výměn - program spolupráce se zahraničními umělci a soubory v rámci programu Evropské unie
    - vytváření sítě zahraničních spolupřadatelů kulturních akcí s cílem představení evropské kultury v České republice,
    - vytváření mezinárodních projektů.
- Provozování regionálního kulturního informačního centra
    - shromažďování informací o kulturním dění v regionu, jejich propagace a zveřejňování,
    - mapování společenských aktivit a programů pro občany.
- Provozování uměleckého souboru

11.1.2. Doplnková činnost

- Zajišťování a provozování aktivit spojených s volným časem dětí, mládeže i dospělých
  - dramatické ateliéry,
  - výtvarné ateliéry,
  - pohybový a baletní ateliér,
  - studio IT techniky a počítačových kursů.
- Zajišťování výchovně - vzdělávacích programů

- organizování přednášek a výchovně vzdělávacích programů pro veřejnost se zaměřením na děti a mládež,
  - organizace vzdělávacích programů pro amatérské umělce,
  - výroba výchovně vzdělávacích programů.
- Poskytování reklamních a marketingových služeb
  - Pořádání společenských akcí /plesy, módní přehlídky, benefiční produkce/
  - Poskytování krátkodobých pronájmů provozovaných prostor
  - Poskytování kulturních a servisních služeb firmám a institucím
  - Zprostředkování uměleckých produkcí

11.2. Informace o účetní jednotce XY o.p.s.

Rozvahový den je 31. 12. 2009 a okamžik sestavení účetní závěrky je 25. 6. - 29. 6. 2009.

XY o.p.s. byla zapsána do rejstříku obecně prospěšných společností vedeného Krajským soudem v Českých Budějovicích, oddíl 0, vložka 87.

Účetnictví společnosti je vedeno a účetní závěrka byla sestavena v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Účetní záznamy a doklady jsou uschovány v místě provozovny firmy.

Účetnictví respektuje obecné účetní zásady. Nakoupený dlouhodobý majetek je oceněn pořizovací cenou, odepisován je zrychleným i rovnoměrným způsobem a účetní odpisy jsou shodné s daňovými. V období roku 2009 nebyly tvořeny rezervy.

V roce 2009 XY o.p.s. měla 9 zaměstnanců. Ostatní pracovní vztahy se realizovaly formou externí spolupráce na základě mandátních smluv, smluv o provedení práce a smluv o dílo.

Členové statutárních a dozorčích orgánů vykonávají své funkce bez nároku na odměnu - dle Zákona č. 248/1995 Sb. ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů.

XY o.p.s. uzavřela s členkou správní rady mandátní smlouvu na poskytování obchodních služeb a poradenství pro hospodářskou činnost společnosti.

- členům statutárních a dozorčích orgánů nebyly poskytnuty žádné zálohy, úvěry ani záruky.

Kongresové centrum XY o.p.s funguje na základě vícezdrojového financování. Účetní jednotka využívá následujících zdrojů:

- vlastní zdroje - vstupenky, komerční činnost (pronájmy prostor, služby)
- veřejný sektor - granty, příspěvky, dotace
- soukromý sektor - sponzoring, dary, reklamní služby
- granty EU

XY o.p.s. je držitelem živnostenských listů na následující činnosti:

- pořádání kulturních produkcí, zábav a provozování zařízení sloužících zábavě
- provozování kulturních a kulturně – vzdělávacích zařízení
- pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti
- agenturní činnost v oblasti kultury a umění
- reklamní činnost a marketing
- zprostředkování obchodu a služeb

XY o.p.s. pro zpracování finančního účetnictví využívá ekonomický systém Pohoda, který podporuje zpracování účetnictví podnikatelských subjektů nevýdělečných a příspěvkových organizací a také zpracování daňové evidence. Tento program umožňuje velice přehledné a srozumitelné vedení účetnictví.

11.3. Hospodaření společnosti XY o.p.s.

V rámci svých společenských a komerčních aktivit společnost XY o.p.s. se zaměřuje zejména na organizaci kongresů, přednášek, seminářů, konferencí, společenských akcí a plesů, které jsou dalším doplněním kulturních služeb, které XY o.p.s. nabízí. Významným dopadem pořádání komerčních akcí v kulturním centru je možnost uvítat v kulturním centru XY o.p.s. návštěvníky, pro něž by návštěva z vlastní iniciativy nebyla pravděpodobná. Tyto činnosti se uskutečňují prostřednictvím krátkodobých a dlouhodobých pronájmů.

Krátkodobé pronájmy jsou uskutečňovány zejména při organizaci a pořádání kongresů, konferencí, školení, odborných seminářů, firemních plesů, módních přehlídek, workshopů apod.

Typ akce	Počet
Večírky	19
Firemní plesy	3
Maturitní plesy	14
Kongresy (dle dní)	21

Tabulka č. 1

Uvedená tabulka uvádí některé typy krátkodobých pronájmů a jejich četnost v daném roce. V roce 2009 v Kongresovém centru XY o.p.s. bylo uskutečněno 19 večírků, 3 firemní plesy, 14 maturitní plesy a 21 dní kongresů. Kongresy jsou ve většině případů dvoudenní, proto průměrný počet kongresů organizovaných v kulturním centru XY se rovná přibližně 10.

Mezi dlouhodobé pronájmy v rámci činnosti Kongresového centra XY o.p.s. patří:

Pronájem nekuřácké kavárny - v prostorách foyer kulturního centra XY je zajišťován provoz nekuřácké kavárny pronajímatelem, který pro XY o.p.s. zajišťuje i catering pro společenské a vzdělávací akce. Kavárna je převážně určena pro nekuřáky a rodiče s dětmi, pro něž je k dispozici koutek vybavený hračkami.

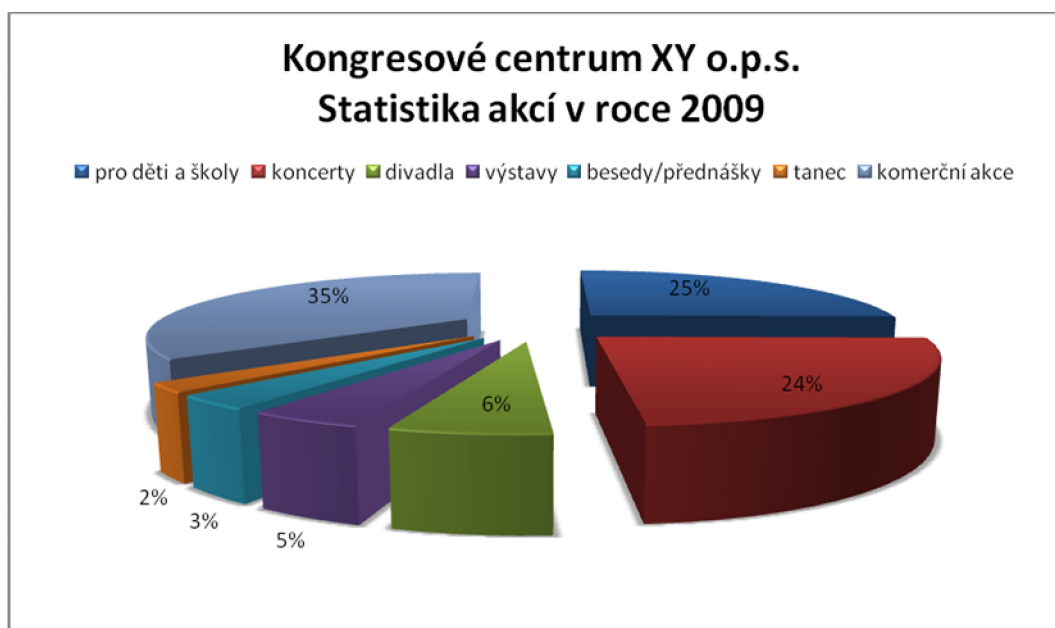
Pronájem Dětského koutku X - od ledna roku 2008 zajišťuje společnost XY o.p.s. provoz dětského koutku Ježeček, který je umístěn v jejích ateliérových prostorách, koutek je

určen pro děti od tří let a péči o ně zajišťují kvalifikované pracovnice. Měsíčně koutek poskytne péči pro cca 500 dětí. Mimoto pořádá pro děti speciální akce jako diskotéky, mikulášské akce či vánoční aktivity.

11.3.1.1. Statistiky

Na grafu č. 3 jsou graficky znázorněny události pořádané v Kongresovém centru XY o.p.s. a jejich četnost je procentuálně vyjádřena.

Graf č.3

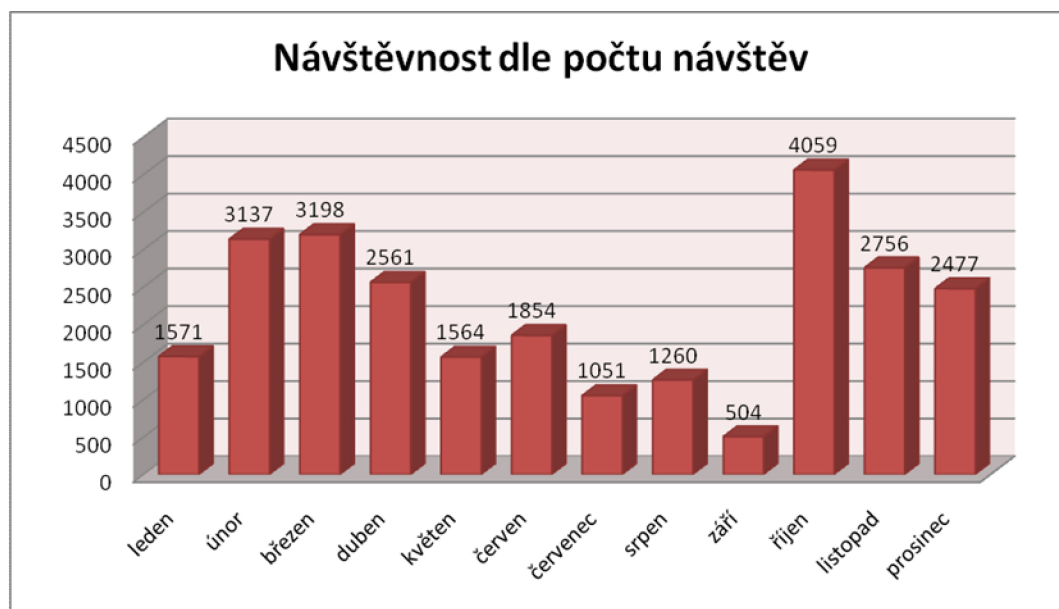
Zdroj: Výroční zpráva

V roce 2009 se v Kongresovém centru XY o.p.s. uskutečnilo 368 akcí. Největší část tvořily kulturní programy: koncerty (87 koncertů), programy pro děti (93 programů), divadelní představení (22 představení), výstavy (16), přednášky (12), tanec (8) a komerční akce (130). V následujících letech chce kulturní centrum XY podporovat rozvoj kongresové turistiky v Jižních Čechách a také by chtělo zvýšit počet plesů, pořádaných v prostorech kongresového centra.

V roce 2009 se v Kongresovém centru XY o.p.s. uskutečnilo o 55 akcí více než v roce předchozím, což vzhledem k mládí kongresového centra není vůbec zanedbatelný nárůst. Dle informací, které mi účetní jednotka poskytla, se během roku 2008 a 2009 uskutečnila řada rezervací na prostory pro společenské události, které se uskuteční v následujících letech.

Následující graf vyjadřuje počet měsíční návštěvnost Kongresového centra XY.

Graf č. 4

Zdroj: Vnitropodnikova dokumentace XY o.p.s.

Jak vyplývá z grafického vyjádření, největší návštěvnosti se kulturní centrum těší v říjnu, únoru a březnu. Tento nezanedbatelný rozdíl je dán zejména tím, že v zimním období se uskutečňují veškeré maturitní plesy, většina kongresů a firemních večírků. Tyto společenské události se obvykle vyznačují velkou návštěvností. Nejnižší návštěvnost pozorujeme v období červenec – srpen. Letní období obvykle není atraktivní pro provozovatele uzavřených prostor, proto návštěvnost kulturního centra a kavárny rapidně klesá.

Dle informací, které mi byly poskytnuty účetní jednotkou pro potřeby této diplomové práce vyplývá, že:

- obrat z komerčních akcí tvořily přibližně 7 300 000 Kč bez DPH,
- náklady vzniklé za nájem prostor, které se tvoří částka nájmu, společné náklady a náklady za energii, činily 3 800 000 Kč,
- dotace, příspěvky a granty představovali 1 600 000 Kč.

12. Vypořádání závazků společnosti XY o.p.s.

12.1. Důvod

Jak jsem se již zmínila v předchozí kapitole, společnost XY o.p.s. je financována prostřednictvím dotací a příspěvků státního a jiného charakteru. Během své existence se kongresové centrum dostalo do finančních potíží a management firmy se snažil tento problém řešit různými způsoby, tj. snížením provozních nákladů, zvýšením obrátu při zachování cen pronájmu a vstupného apod. Bohužel tato snaha úplně nestačila ke snížení exitujícího dluhu nebo k celkovému zastavení jeho růstu. Proto se vedení společnosti rozhodlo k uzavření dohody o vypořádání závazků s věřiteli.

12.2. Dohoda o vypořádání závazků

Tato dohoda byla uzavřena dne 18.3.2010 v souladu s ustanoveními českého občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů), mezi následujícími smluvními stranami:

- 1) Kongresové centrum XY o.p.s.
- 2) Věřitel 1 – pronajímatel prostor Kongresového centra XY o.p.s.
- 3) Věřitel 2 – pronajímatel pobočky Kulturního centra XY o.p.s.
- 4) Věřitel 3 – poskytovatel technického vybavení
- 5) Věřitel 4 – nájemce kavárny a zajišťovatel občerstvení pro potřeby společnosti XY o.p.s.
- 6) Věřitel 5 – reklamní agentura a partner společnosti XY o.p.s.
- 7) Věřitel 6 - poskytovatel služeb v oblasti oprav a montáže elektronických průmyslových zařízení

Pro potřeby této diplomové práce uvádím pouze několik vybraných věřitelů. Drobní věřitele společnosti XY o.p.s. nejsou uvedeni z důvodu zachování přehlednosti této diplomové práce.

12.2.1. Závazky vůči věřitelům

Vzhledem k tomu, že společnost XY o.p.s., jejímž hlavním předmětem činnosti je organizace kulturních, uměleckých a vzdělávacích programů a akcí, dne 1. února 2007 uzavřela s pronajímateli nájemní smlouvu, na jejímž základě byly společnosti XY o.p.s. pronajaty prostory, a následně táto společnost se dostala do finančních problémů, v jejichž důsledků došlo k prodlení s úhradou určitých závazků společnosti XY o.p.s. vůči věřitelům.

Po společné dohodě se věřitelé rozhodli, že mají zájem poskytnout Kongresovému centru pomoc při konsolidování její finanční situace a hodlají společnosti XY o.p.s. prominout část pohledávek, které za uvedenou společnost mají. A Věřitel 1 poskytnul peněžní příspěvek, aby byla společnost XY o.p.s. schopna splatit své neuhrazené závazky.

Věřitel 1 měl za XY o.p.s. pohledávku ve výši 4 476 791,89 Kč z titulu neuhrazeného nájemného a poplatku za služby za užívání prostor dle smlouvy o nájmu za období od dne začátku nájmu do dne uzavření Dohody o vypořádání závazků a dále pohledávku ve výši 6 224 108,57 Kč z titulu smluvní pokuty, tj. pohledávka v celkové výši **10 700 900,46 Kč**.

Věřiteli 2 měl za společností XY o.p.s. pohledávku ve výši **456 954,69 Kč** z titulu neuhrazeného nájemného a služeb k nájmu.

Věřitel 3 měl vůči XY o.p.s. pohledávku ve výši **655 317,91 Kč** z titulu neuhrazeného zádržného na stavební práce.

Věřitel 4 měl za společností pohledávku ve výši **331 435,05 Kč** z titulu neuhrazených cateringových služeb pro akce.

Věřitel 5 měl za společností XY o.p.s. pohledávku ve výši **109 771,20 Kč** z titulu neuhrazeného technického zajištění akcí.

Věřitel 6 uplatnil pohledávku ve výši **101 198,- Kč** z titulu neuhrazené opravy technického vybavení.

Podepsáním této dohody Kongresové centrum XY o.p.s. uznala uvedenou výši dluhu vůči všem věřitelům. Tento krok přerušuje promlčecí lhůtu dluhu, která za běžných okolností trvá 3 roky. Uznáním dluhu společnost musí dluh uhradit i po uplynutí této promlčecí lhůty.

Následně společnost XY o.p.s. tímto potvrdila, že nemá žádné další nesplněné splatné závazky ani žádné dosud nesplacené závazky nad rámec obvyklých závazků souvisejících s provozní činností této společnosti.

12.2.2. Technické zhodnocení

Věřitel 1 v souladu s nájemní smlouvou byl povinný v okamžiku ukončení Smlouvy o nájmu poskytnout společnosti XY o.p.s. náhradu za zůstatkovou daňovou hodnotu technického zhodnocení prostor provedeného společností XY o.p.s. (technické zhodnocení). K datu uzavření Dohody o vypořádání závazků byla zůstatková hodnota technického zhodnocení **13 401 006,09 Kč**.

V okamžiku uplynutí doby trvání Smlouvy o nájmu (tj. 22. prosince 2035) by bylo Technické zhodnocení dle současných daňových předpisů plně odepsáno a společnost XY o.p.s. by tak neměla nárok na jakoukoli náhradu za technické zhodnocení.

Věřitel 1 se rozhodl poskytnout společnosti XY o.p.s. pomoc při zlepšování její současné likvidity a z tohoto důvodu se obě strany dohodly na urychlení poskytnutí náhrady za hodnotu technického zhodnocení za předem stanovených podmínek.

Na základě této dohody se Věřitel 1 zavázal uhradit společností XY o.p.s. částku ve výši 13 401 006, 09 Kč zvýšenou o příslušnou daň z přidané hodnoty jako náhradu za hodnotu technického zhodnocení. Vzhledem k této skutečnosti Kongresovému centru XY o.p.s. vznikla pohledávka ve výši 13 401 006,09 Kč + DPH z technického zhodnocení.

Následně se obě strany dohodly, že Věřitel 1 sníží pohledávku na 9 197 046,05 Kč, a že uhrazením nově vzniklé pohledávky byly vypořádaný veškeré pohledávky Věřitele 1, přičemž ve zbytku převyšující pohledávku vůči Věřiteli 1 se tento věřitel své pohledávky vzdal. Uhrazení této pohledávky došlo v souladu s ustanovením § 580 Občanského zákoníku započtením pohledávky společnosti XY o.p.s. v odpovídající částce.

Po uhrazení uvedené pohledávky tvořila zbývající část pohledávky XY o.p.s. částku 4 203 960,04 Kč + DPH z technického zhodnocení. Uhrazení této pohledávky mělo dojít do 10 dní od data uzavření Dohody o vypořádání závazků. V případě, že by Věřitel 1 tak neučinil, společnost XY o.p.s. by doručila současně s uzavřením Dohody o vypořádání závazků daňový doklad na úhradu náhrady za hodnotu technického zhodnocení.

Vedení společnosti XY o.p.s. a Věřitel se dále dohodly, že uvedená částka bude použita pouze na úhradu pohledávek Věřitelů a dále k úhradě DPH z technického zhodnocení. Obě strany se dohodly, že Věřitel 1 provede úhradu dlužné částky jménem společnosti XY o.p.s. přímo na bankovní účty Věřitelů a příslušného finančního úřadu. Věřitel 1 byl povinný při provádění úhrady ztotožnit každou platbu prostřednictvím variabilního symbolu či zprávy pro příjemce tak, aby bylo zřejmé, že je hrazen příslušný závazek společnosti XY o.p.s.

Dle dohody, že Věřitel 1 provedl úhradu DPH z technického zhodnocení ve výši 2 680 201,18 Kč jménem společnosti XY o.p.s. přímo na bankovní účet Finančního úřadu v Českých Budějovicích, a to po doručení daňového přiznání ohledně DPH z technického zhodnocení za období, ve kterém byla faktura na úhradu náhrady za hodnotu technického zhodnocení vystavena.

Uzavření této dohody Věřitel 1 zrušil svůj souhlas s daňovým odepisováním technického zhodnocení, který původně dle Smlouvy o nájmu společnosti XY o.p.s. udělil. Společnost XY o.p.s. se zavázala poskytnout Věřiteli 1 veškerou dokumentaci vztahující se k daňovým odpisům technického zhodnocení, a sice nejpozději do 5 pracovních dnů od

uzavření Dohody o vypořádání závazků. Společnost tím převedla veškerá vlastnická práva na Věřitele 1 a veškerý částí technického zhodnocení se staly příslušenstvím předmětu nájmu dle Smlouvy o nájmu.

12.2.3. Pohledávky věřitelům

Následující tabulka zobrazuje přehled pohledávek Věřitelů a částky, které si byly tyto Věřitelé společnosti XY o.p.s. ochotní prominout ve snaze ji pomoci k vylepšení likvidity a uhrazení závazků.

Tabulka č. 2

Věřitele	Částka pohledávky	Částka příspěvku	Částka k úhradě	Procento příspěvku
Věřitel 1	10700900,46	1 503 854,41	9197046,05	14%
Věřitel 2	456954,69	300 000,00	156954,69	66%
Věřitel 3	655317,91	131 063,58	524254,33	20%
Věřitel 4	331435,05	66 287,01	265148,04	20%
Věřitel 5	109771,20	21 954,24	87816,96	20%
Věřitel 6	101198,00	20 239,60	80958,40	20%
CELKEM	12 355 577,31	2 043 398,84	10312178,47	17%

Zdroj: vnitropodniková evidence XY o.p.s.

Jak je zřejmé, největší dluh Kongresové centrum XY o.p.s. mělo vůči Věřiteli 1. Tento věřitel byl ochotný účetní jednotce odpustit částku 1503854,41 Kč, tato částka představuje celkem 14% celkového dluhu vůči uvedenému věřiteli. Největší procentuální příspěvek kulturnímu centru poskytnul Věřitel 2, a to 300 000 Kč, které představují 66% celkového dluhu. Ostatní věřitele souhlasili společností XY o.p.s. prominout 20% dlužné částky. Celkem tímto ochotným krokem věřitelů se celkový dluh snížil o 17%, což představuje 2 043 398,84 Kč.

Při podrobné analýze finančního zdraví účetní jednotky jsem zjistila významnější chybu managementu této společnosti, která Kongresové centrum XY o.p.s. i přes veškerou snahu věřitelů vrátilo do pozice dlužníka s neschopností plnit své závazky před lhůtou splatnosti.

Několik měsíců po podepsání Dohody o započtení závazku a uskutečnění její podstaty společnost XY o.p.s. obdržela fakturu ročního vyúčtování na částku vyšší než 1 300 000 Kč, se kterou při snaze o oddlužení nepočítalo. Tak vysokou částkou účetní jednotka nedisponovala, proto tuto situaci řešila vyjednáváním a sestavením splátkového kalendáře. Tato chyba vedení společnosti měla na chod celé firmy velmi nepříznivý účinek, kterému bylo možné předejít tím, že by se provedla podrobná analýza finanční situace účetní jednotky, kde by byly zahrnuty veškeré náklady. Management společnosti nebral v úvahu velmi významnou nákladovou položku, která v kombinaci se zrušením provozní dotace znamenala pro Kongresové centrum velkou finanční zátěž, což nepochybně ovlivnilo i její schopnost poskytovat služby v rozsahu a kvalitě, které by bylo možné dosáhnout při vyvarování se této chyby. Tato skutečnost odráží do určité míry závažnost neziskových organizací na vladním sektoru.

13. Účtování o dlouhodobém majetku

Při účtování dlouhodobého hmotného majetku se účetní jednotka XY o.p.s. řídí vnitropodnikovou směrnicí, kterou si vytvořila pro tyto případy. Teoretickému vymezení pojmů a postupům účtování jsem věnovala kapitolu 4. - Dlouhodobý majetek.

Účet 021 – *Stavby* kongresové centrum XY o.p.s. používá pro účtování staveb bez ohledu na výši ocenění a nebytové prostory, které účetní jednotka využívá pro své potřeby. Tento účet není dále analyticky členěn.

Na účet 022 – *Samostatné movité věci a soubor movitých věcí* účetní jednotka účtuje o samostatných movitých věcech a souborech movitých věcí s dobou použitelnosti delší než 1 rok a od výše ocenění 40 000,- stanovené účetní jednotkou ve vnitropodnikové směrnicí. Na tomto účtu XY o.p.s. účtuje také majetek, který má nižší hodnotu než 40 000,- (hranice stanovena zákonem o daních z příjmu), avšak s dobou použitelnosti delší než 1 rok. Účetní jednotka tento účetní analyticky nečlení.

Posledním účtem používaným účetní jednotkou pro účtování dlouhodobého majetku je účet 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek*, který si účetní jednotka vytvořila pro účtování majetku, který neřadí na výše uvedené účty 021 a 022. O tomto majetku je sice účtováno jako o zásobách, ale je součástí majetku účetní jednotky a tímto způsobem je tento majetek veden v evidenci účetní jednotky.

Účetní jednotka nakupuje pro své potřeby určitý majetek, u kterého doba použitelnosti nemůže být jednoznačně stanovena a cena není příliš vysoká, jako např. židle do sálu (jedna židle se zničí za měsíc, jiná vydrží 2 roky) apod. Tento majetek se účetní jednotka rozhodla účtovat rovnou do nákladů. V tomto případě se Kongresové centrum XY o.p.s. řídí vstupní cenou.

Účtování Kongresového centra XY o.p.s. je možné předvést na případu nákupu technického vybavení:

Faktura přijatá za počítač PE 830:		Častka	MD	D
1.	nákupní cena	89 296	042	x
2.	DPH 19%	20 946	343	x
3.	celkem	110 242	x	321
Výpis z běžného účtu: úhrada veškerých závazků				
1.		110 424	321	221
Vnitřní účetní doklad: zařazení počítače do užívání				
1.		110 424	022	042

Účet	Název
022 000	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
042 000	Pořízení dlouhodobého majetku
221 000	Bankovní účet
321 000	Dodavatel počítače
343 019	DPH - 19%

14. Odpisy

14.1. Metody účtování a výpočtů odpisů v Kongresovém centru XY o.p.s.

Účetní jednotka XY o.p.s. se rozhodla pro střídavé využití rovnoměrného a zrychleného odpisu. Tato informace je zveřejněná v závěrečné zprávě účetní jednotky.

Účetní a daňové odpisy v účetnictví Kongresového centra XY o.p.s. jsou shodné.

Účetní jednotka odepisuje nehmotný a hmotný majetek nepřímým způsobem formou oprávek na základě odpisového plánu. Tento plán si účetní jednotka stanovila pro určité předměty, jako např. digitální projektor, zatemňovací panely, sedací nábytek, pódium apod.

Pódium, na příkladu kterého lze ukázat výpočet odpisů, patří do 3. odpisové skupiny a doba jeho odepisování je 10 let.

Odpisový plán č. 1

Název:	Pódium						Typ: HM	
Inveritazční číslo:	IM00015			Datum pořízení: 30.11.2009			Středisko: provoz	
				Datum pořízení: 30.11.2009			Činnost: XY	
				Datum vyřazení:				
Rok	Způsob odpisu	Odpisová skupina	Vstupní cena	Odpisové %	Roční odpis	Uplatněný odpis %	Uplatněný odpis	Zůstatková cena
2005	HM zrychl	3+10%	259 438,82	20,00%	51 888	100%	51 888,00	207 550,82
2006	HM zrychl	3+10%	260 438,82	16,00%	41 511	100%	41 511,00	166 039,82
2007	HM zrychl	3+10%	261 438,82	14,20%	36 898	100%	36 898,00	129 141,82
2008	HM zrychl	3+10%	262 438,82	12,44%	32 286	100%	32 286,00	96 855,82
2009	HM zrychl	3+10%	263 438,82	10,67%	27 674	100%	27 674,00	69 181,82
2010	HM zrychl	3+10%	264 438,82	8,89%	23 061	100%	23 061,00	46 120,82
2011	HM zrychl	3+10%	265 438,82	7,11%	18 449	100%	18 449,00	27 671,82
2012	HM zrychl	3+10%	266 438,82	5,33%	13 836	100%	13 836,00	13 835,82

2013	HM zrychl	3+10%	267 438,82	3,56%	9 224	100%	9 224,00	4 611,82
2014	HM zrychl	3+10%	268 438,82	1,78%	4 661	100%	4 661,82	0,00

14.2. Způsob účtování

Odpisy účetní jednotka XY o.p.s. účtuje ve prospěch účtů účtových skupin **07** – *Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku* (konkrétně na účet 073) a **08** – *Oprávký k dlouhodobému hmotnému majetku* (konkrétně na vrub příslušného účtu účtové skupiny 55 – *Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek*).

Účty používané účetní jednotkou k účtování opravných položek majetku:

073 000	oprávký k software
081 000	oprávký ke stavbám
082 000	oprávký k samost. movitým věcem a souborům movitých věcí
088 000	oprávký k drobnému hmotnému majetku

Provedení zaúčtování odpisů účetní kongresovým centrem XY je možné ukázat na příkladů účtování dlouhodobého hmotného majetku a softwaru, které účetní jednotka vede ve svém účetnictví.

<u>Příklad účetního provedení</u>			
Text	Částka	MD	D
1. odpis hmotného majetku – scénické osvětlení	104 492	551 000	082 000
2. odpis softwaru	4 118	551 000	073 000

073 000	oprávký k softwaru
082 000	oprávký k samost. movitým věcem a souborům movitých věcí
551 000	odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

15. Náklady a výnosy a jejich analytická evidence

15.1. Náklady a jejich analytická evidence

Náklady a výnosy jsou částí účetnictví účetní jednotky XY o.p.s., které je věnovaná velká pozornost. Veškeré náklady a výnosy jsou vedeny v podrobné analytické evidenci, neboť jsou velice důležité nejen pro přehledné vedení podniku, ale také pro výpočet hospodářského výsledku podniku.

Účetní jednotka rozlišuje v analytické evidenci náklady a výnosy podle účelu, na který byly vynaloženy, a také podle akce, ke které se vztahují. Účetní jednotka se rozhodla pro vedení velice podrobné analytické evidence zejména z důvodu snadné průběžné kontroly.

Náklady, které vznikají v průběhu fungování kongresového centra XY a které ve většině případů tvoří drobné náklady na údržbu, jako např. malířské potřeby, hřebíky, kancelářské potřeby apod., jsou účtovány na nákladový účet 501 – *Spotřeba materiálu*. Náklady na spotřebu materiálu jsou obvykle velice různorodé a nejsou konkrétně účetní jednotkou definovány. Tyto náklady jsou v analytické evidenci rozlišovány následujícím způsobem:

501 001	kancelářské potřeby
501 002	ostatní drobné potřeby
501 003	faktura dodavatele
501 004	občerstvení
501 005	malířské potřeby
501 008	Project professional 2003
501 009	lepenková páska a skicák
501 010	vybavení Kongresového centra XY o.p.s.
501 011	hřebíky a kladívko

Další nákladové účty, které účetní jednotka používá pro účtování svých výdajů, ale které nejsou podrobně analyticky rozlišovány jako účet 501, jsou účty 502 – *Spotřeba energie* a účet 503 – *Spotřeba dalších neskladovatelných dodávek*.

Účet 502 005 je používám v souvislosti s účtováním spotřeby energie. Tento účet je analyticky roztríděn podle druhu energie spotřebované Kongresovým centrem XY.

502 001	spotřeba energie - energie XY
502 002	spotřeba energie - voda
502 003	spotřeba energie - chlad
502 004	spotřeba energie - teplo
502 005	spotřeba energie - energie Solnice
502 100	spotřeba energie – SROP 50+

Na účet 503 001 je účtováno o pohonných hmotách, které jsou požívány pro potřeby Kongresového centra XY o.p.s.

Náklady, které se vztahují hlavně k zajištění běžného provozu kongresového centra a akcí, které jsou v Kongresovém centru XY pořádány, jako např. nájem, poštovné, zajištění techniky, vyplacení honoráře, energie apod., jsou účtovány na účtu 518 – *Ostatní služby* a jsou analyticky členěny následujícím způsobem:

518 004	poštovné
518 014	vyplacení honoráře
518 015	vystoupení umělce X
518 021	zajištění techniky
518 027	vystoupení umělce Y + doprava a večírek
518 029	faktura dodavatele
518 030	pronájem reklamní plochy
518 033	tisk plakátů
518 047	nájem IGY
518 051	pronájem parkovacího místa XY
518 052	nájem IGY
518 055	služby (daňové poradenství)

V rámci účtování služeb účetní jednotka využívá také účtů: 511 – Opravy a udržování, 512 – Cestovné a 513 – Náklady na reprezentaci.

512 001	Cestovné a diety		
512 002	Cestovné - ubytování umělci		
512 003	Cestovné - zaměstnanci		
512 004	Cestovné - ubytování zaměstnanci		
512 005	Cestovné - SROP 50+vlastní		
512 006	Cestovné - SROP 50+ - cizí		
512 007	Cestovné – akce X		
512 008	Cestovné - akce Y		
511 001	opravy a udržování - XY		
511 003	opravy a udržování - Auto		

Nákladový účet 513 není analyticky rozdělený. Na tento účet účetní jednotka účtuje hlavně náklady na občerstvení při událostech, které pravidelně pořádá. Tyto náklady jsou velice zanedbatelné, dle informací, které mi účetní jednotka poskytla, v roce 2006 tyto náklady dosáhly výše 2 200,- Kč.

Dané analytické rozdělení je pouze základní. Jak již jsem uvedla, účetní jednotka vede velice podrobnou analytikou evidenci a nebylo by možné v této diplomové práci uvést všechny účty, které účetní jednotka používá v souvislosti s účtováním nákladů. Pro účtování v dalších letech bych účetní jednotce doporučila zúžit rozsah analytické evidence, nakupované služby a nákupy obdobného druhu by mohly být zařazený do stejné skupiny účtů v rámci analytického rozdělení.

15.2. Výnosy a jejich analytická evidence

Účetní jednotka pro účtování výnosů používá výnosový účet 602 – *Tržby u prodeje služeb*, který analyticky rozlišuje obdobně jako u účtů nákladových - podle poskytnuté služby

a akce, ke které se služby vztahovaly. Analytická evidence je opět velice podrobná, ale tyto výnosy v zásadě lze rozdělit do 6 skupin, a to následujícím způsobem:

- koncerty,
- pronájmy,
- ateliéry,
- reklama,
- divadlo,
- ostatní.

60x – Tržby za vlastní výkony a za zboží	
602 001 - 602 002	koncerty
602 003 - 602 009	divadlo
602 011 - 602 020	pronájmy
602 022 - 602 034	ateliéry
602 050 - 602 051	ostatní
602 061 - 602 068	reklama

15.3. Účtování o nákladech a výnosech

15.3.1. Účtování nákladů

Účtování nákladů v Kongresovém centru XY o.p.s. je možné předvést na příkladu zaúčtování faktury přijaté za zboží od firmy ISS Facility Services s.r.o.

Doklad: 00110358		Datum vystavení: 02.10.2009			
Firma: ISS Facility Services s.r.o.		Datum splatnosti: 01.11.2009			
Text: zboží - hyg. potřeby žárí 2009		Datum zd. plnění: 30.09.2009			
Položka	Částka	MD	D	Středisko	Činnost
zboží - hyg. potřeby	929,4	501 010	321 000	0	B
DPH	176,59	343 019	321 000	0	B

Použité účty	
501 010	spotřeba vybavení Kongresového centra XY o.p.s.
343 019	DPH - 19 %
321 000	dodavatel

Účetní jednotka použila k zaúčtování spotřeby hygienických potřeb nákladový účet 501 – *Spotřeba materiálu*. Tento druh zboží je řazen mezi spotřebu s 19 % sazbou DPH.

15.3.2. Účtování výnosů

Účtování výnosů účetní jednotky a využití uvedených účtů v praxi lze doložit na základě příkladu zaúčtování faktury vydané firmě Bedex s.r.o.

Doklad: 2207014		Datum vystavení: 01.02.2009				
Firma: Bedex s.r.o.		Datum splatnosti: 01.03.2009				
Text: realizace kurzu - Základní informační a vzdělávací program		Datum zd. plnění: 01.02.2009				
Položka	Častka	MD	D	Středisko	Činnost	
Realizace kurzu	26 460,00	311 000	602 031	44	B	
DPH	5 027,40	311 000	343 019	44	B	

Použité účty	
602 031	faktura za realizaci vzdělávacího kurzu
311 000	odběratele
343 019	DPH - 19%

Účetní jednotka pro účely zaúčtování výnosů z realizaci kurzu použila účet 602 – *Tržby z prodeje služeb* a účet 311 – *Odběratele*.

16. Účtování o dotacích a příspěvcích

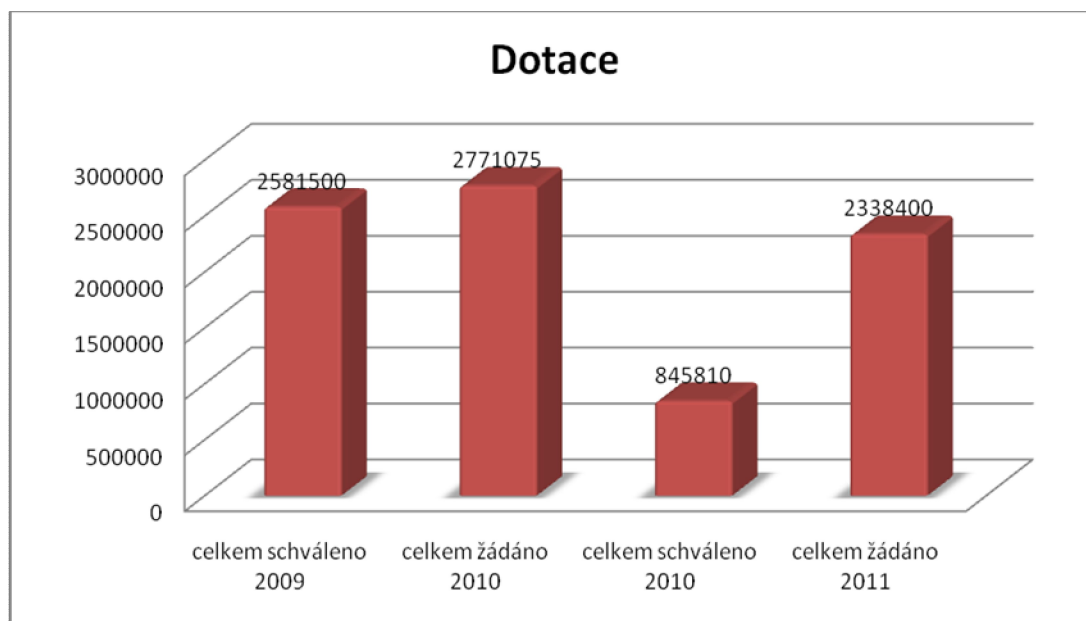
16.1. Obecné informace o obdržených dotacích

V roce 2009 XY o.p.s. obdržela dotace, dary a příspěvky v celkové výši 2 581 000 Kč. V porovnání s předchozími lety se jedná o výrazné snížení této položky z různých důvodů. V období ekonomické krize někteří stálí partneři již nebyli ochotni spolupracovat na podpoře kultury v Českých Budějovicích.

V procesu žádání o dotaci účetní jednotka vždy překládá rozpočet akce, ke které se dotace vztahuje. Dle informací, které mi byly pro účely této diplomové práce poskytnuty, vyplývá, že z celkové částky potřebné u uskutečnění aktivity byly rozpočty schváleny v průměru ze 79 %. Účetní jednotka se musela z 21% finančně podílet na uskutečnění plánovaných akcí.

Značnou část dotací, které XY o.p.s. v 2009 získala, tvoří dotace poskytnuté za účelem organizace veřejně prospěšné aktivity za předem daných podmínek, jejíž uskutečnění by bez dotací, darů a příspěvků za běžných tržních podmínek nebylo výhodné provádět.

V následujícím grafu jsou graficky znázorněny částky obdržených dotací pro rok 2009, 2010 a 2011.

Zdroj: Vnitropodniková evidence XY o.p.s.

Jak vyplývá z grafu č.5 meziročně výše obdržených dotací výrazně klesla. Tento jev můžeme pozorovat již od roku 2005, kdy částka obdržena ve formě dotací, příspěvků a daru byla nejvyšší. Dokonce v roce 2010 tvořila částka obdržených dotací 845 810 Kč oproti zažádané částce ve výši 2 771 075 Kč, což představuje dotaci schválenou z 31%.

16.2. Příspěvek na provoz

Do roku 2010 Krajský úřad Jihočeského kraje poskytoval roční dotaci na provoz ve výši 1 000 000 Kč. Tato částka tvořila velmi významnou položku v účetnictví kulturního centra XY o.p.s. zejména z toho důvodu, že tato dotace nebyla účelově vázaná k žádné akci pořádané společností XY o.p.s.. Tímto způsobem bylo možné uvedené finanční prostředky použít na financování platů zaměstnanců, úhradě faktur za pronájem prostor apod.

Jelikož tento příspěvek byl od roku 2010 zrušen, účetní jednotka se často dostávala do finančních potíží při placení přijatých faktur před lhůtou splatnosti, a to i přes vysokou návštěvnost organizovaných událostí a velkou četnost výtěžných aktivit. Dle praktických

zkušenosti vedení společnosti XY o.p.s. vyplývá, že pro plynulý chod neziskové organizace by měl tento příspěvek na provoz pokrývat přibližně 30% celkových provozních nákladů společnosti. V případě, že tento příspěvek je menší, je velmi pravděpodobné, že nezisková organizace bude mít potíže s plněním svých závazků v souvislosti s provozem společnosti.

16.2.1. Účtování o dotacích a příspěvcích

Nároky na dotace poskytované ze státního rozpočtu nebo orgánu samosprávních celků účtuje účetní jednotka XY o.p.s. na vrub příslušných účtů účtové skupiny 34 – *Zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování*, nároky na dotace na pořízení dlouhodobého majetku účtuje ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 90 – *Vlastní jmění*, nároky dotací na provozní činnost ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny 69 – *Provozní dotace*.

Účet 691 – *Provozní dotace* používaný účetní jednotkou k účtování o dotacích je třeba analyticky rozlišovat. Je nutné, aby dotace byly rozlišeny podle druhu dotace (popř. poskytovatele), a to jak na účtech 34x, tak na 69x. Účetní jednotka vede následujícím způsobem:

691 002	Provozní dotace - město na provoz XY
691 003	Provozní dotace - Vagrant Comedia
691 005	Provozní dotace - MK - událost X
691 006	Provozní dotace - MK - událost Y
691 007	Provozní dotace - město událost X
691 008	Provozní dotace - město událost Y
691 009	Provozní dotace - kraj událost X
691 010	Provozní dotace - kraj událost Y
691 012	Grant - kraj projekt X

Příspěvky z rozpočtu samosprávných celků představují příspěvky z rozpočtu měst, obcí a krajů. Každý z těchto subjektů může poskytnout finanční prostředky určitým způsobem – darem, grantem nebo příspěvkem na činnost. Pro účetní jednotku je rozhodný obsah smlouvy,

na jehož základě se rozhoduje o způsobu účtování. Nárok na příspěvek z rozpočtu samosprávných celků účetní jednotka účtuje v okamžiku připsání příspěvků na účet.

Příklad účtování o datacích.

Firma: Y							
Text: dotace provozní - Open Stage							
Položka		Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost
Provozní dotace		830 000	346 000	691 006	0		A

16.2.2. Účtování o příspěvcích (darech)

Kongresové centrum XY o.p.s. k účelům účtování příspěvků (darů) používá účet 682 – *Přijaté příspěvky (dary)*. Tento účet je také analyticky rozlišen. Také v tomto případě účetní jednotka vede podrobnou analytickou evidenci, dle zásady o účtování dotací a příspěvků, podle poskytovatele příspěvků a projektu, na který byl příspěvek (dar) poskytnut.

682 001	Přijaté příspěvky - Jihočeský kraj		
682 002	Přijaté příspěvky - společnost X		
682 003	Přijaté příspěvky (dary) - Jihočeský kraj (divadlo)		
682 004	Přijaté příspěvky (dary)- společnost Y		

Dary jsou dalším velice důležitým zdrojem příjmů Kongresového centra XY o.p.s. Dary účetní jednotka přebírá prostřednictvím běžného účtu, v hotovosti (tento případ se ale vyskytuje velice zřídka) a ve formě bezplatného poskytnutí služby (účetní jednotka také uzavírá darovací smlouvu).

V případě, že dar není ve formě finančních prostředků, účetní jednotka nahrazuje účty 211 a 221 jiným účtem dle charakteru přijatého daru např. 132 – *Zboží*.

Příklad účtování o darech.

Doklad : 00IN018		Variabilní symbol: 18			Datum vystavení: 15.06.2006		
Firma: Skanska DS a.s.				Datum zd. plnění: 15.06.2006			
Text: dar							
Položka	Částka	MD	DAL	Středisko	Zakázka	Činnost	
Dar	200 000	346 000	682 000	0		A	

Datum výpisu: 31.08.2006			Výpis:				
			008/001				
Číslo	Dat. Platby	Položka		Částka	MD	DAL	
10020001	01.08.2006	Úhrada INT č. 00IN018, dar		200 000	221 001	346 000	

17. Daň z přidané hodnoty

Při popisu řešení problematiky účtování a výpočtu DPH účetní jednotkou XY o.p.s. bych se chtěla zejména změřit na výpočty koeficientů DPH, změně koeficientů DPH a rozdělení investičního majetku finančním úřadem na procentuální poměr dle jeho využití účetní jednotkou.

Otázka daňové problematiky v neziskovém sektoru je velice složitá a nepřehledná. I když systém zdanění vychází ze stejné legislativy, které je využíváno i v případě ziskových subjektů, pro neziskové organizace existuje celá řada výjimek, které následně pro tyto subjekty představují zvýšenou administrativní náročnost.

Daň z přidané hodnoty pro neziskový sektor je charakteristická nemalou řadou komplikací. V současnosti se na neziskové organizace pohlíží jako na povinné k dani, v případě že uskutečňují ekonomickou činnost. Organizace je povinná sledovat svůj obrat a při překročení zákonem stanového limitu registrovat k dani. Česká republika se vstupem do EU zavázala používat společnou směrnici, což vedlo k úpravě původního znění platného zákona, dle které byla hlavní činnost neziskové organizace vždy činnosti osvobozenou. Od roku 2009, kdy vstoupila v platnost novela zákona, jsou zahrnuty do výpočtu částky obratu i příjmy z pronájmu, což v případě mnohá neziskových společností vedlo k vzniku povinnosti registrace k DPH.

17.1. Výpočet daně z přidané hodnoty

Následující tabulky uvádí výpočty související se stanovením daňové povinnosti účetní jednotky.

inventární číslo majetku	IM00005	IM00006	IM00009	IM00010	IM00011
rok pořízení	daň na vstupu u majetku, který je předmětem vyrovnání odpočtu daně				
2005	1 666 802	111 700	181 067	159 537	11 962
2006					
2007					

2008					
2009					
vyrovnání	(1666802x-0,11):5	(111700x-0,11):5	(181067x-0,11):5	(159537x-0,11):5	(11962x-0,11):5
2006	-36 670	-2 457	-3 983	-3 510	-263
vyrovnání	(1666802x-0,16):5	(111700x-0,16):5	(181067x-0,16):5	(159537x-0,16):5	(11962x-0,16):5
2007	-53 338	-3 574	-5 794	-5 105	-383
vyrovnání	(1666802x-0,31):5	(111700x-0,31):5	(181067x-0,31):5	(159537x-0,31):5	(11962x-0,31):5
2008	-103 342	-6 925	-11 226	-9 891	-742
vyrovnání	(1666802x+0,12):5	(111700x-0,31):5	(181067x-0,31):5	(159537x-0,31):5	(11962x-0,31):5
2009					

V roce 2005 společnost pořídila dlouhodobý majetek. V uvedeném roce koeficient DPH dle poměru hlavní a vedlejší činnosti činil 0,88 procentních bodů. Dle paragrafu 78 Zákona o DPH je společnost povinná sledovat v 5 po sobě následujících obdobích výši tohoto koeficientu. V případě, že rozdíl mezi ukazateli nároku na odpočet daně je větší než 10 procentních bodů, musí se tento rozdíl zohlednit změnou výše koeficientu. Tedy v letech 2006, 2007, 2008 byl výrazně navýšen poměr hlavní činnosti společnosti a to tak, že se vypořádací koeficient byl snížen v roce 2006 na 0,77 procentních bodů, v roce 2007 na 0,72 procentních bodů, v roce 2008 dokonce na 0,57 procentních bodů. V roce 2009 došlo ke změně a poměr hlavní činnosti se vrátil téměř na původní hodnotu.

Následující tabulka uvádí změny koeficientů a meziroční rozdíly těchto hodnot.

rok	vypořádací koeficient	rozdíl mezi koeficienty
2005	0,88	
2006	0,77	-0,11
2007	0,72	-0,16
2008	0,57	-0,31
2009	0,84	-0,04

Je nutné podotknout, že změny koeficientů a následná povinnost úhrady rozdílu částky DPH představují pro účetní jednotku nemalou finanční zátěž. Vzhledem k neziskové povaze

společnosti XY o.p.s. mají tyto změny téměř likvidační rozdíl a jsou často velmi obtížně řešitelné. Např. v roce 2008 rozdíl mezi koeficienty představoval 0,31 procentních bodů. Pouze u majetku, který je v tabulce uvedený pod inventarizačním číslem IM00005 tvoří tento rozdíl částku 103 342 Kč. Tyto částky se následně kumulují do významných položek, které účetní jednotka musí uhradit.

Následující tabulka představuje nákup informačních systémů společnosti XY o.p.s. Jsou uvedeny tři faktury přijaté za nákup těchto systémů pro potřeby kulturního centra. Účetní jednotka rozlišuje, pro jakou činnost jsou tyto systémy využívány. V případě, že se informační systém je využívá pouze pro vedlejší činnost, jak je tomu u faktur S56/5 a S57/05, je vypořádací koeficient 1. Naopak, v případě, že se tento majetek je využíván jak pro hlavní, tak pro vedlejší činnost a jedná se o provoz, použije účetní jednotka vypořádací koeficient 0,88 procentních bodů.

INFORMAČNÍ SYSTÉM		000007				
pořízení	zařazení		vstupní cena			
31.12.2005	31.12.2005		114 780,00			
č.f.a	datum	popis	částka bez DPH	DPH	uplatněno	koef.
S 56/05	14.11.2005	inf.systém	52 000,00	9 880,00	4Q 05	1
S 57/05	15.11.2005	inf.systém	47 780,00	9 078,20	4Q 05	1
S 53/05	21.12.2005	inf.systém	15 000,00	2 850,00	4Q 05	0,88
CELKEM			114 780,00	21 808,20		

V případě investičního majetku, který účetní jednotka účtuje na účet – 021, finanční úřad stanoví výši DPH dle poměru využití prostor pro hlavní a vedlejší činnost. V případě společnosti XY o.p.s. se tento poměr byl stanoven na 62 % pro hlavní činnost a 38% pro činnost vedlejší.

KULTURNÍ CENTRUM - ÚPRAVY POVRCHŮ				33		
pořízení	zařazení		vstupní cena			
20.10.2008	20.10.2008		252 100,86			
č.f.a	datum	popis	bez DPH	DPH	koef.	
I 88110001	20.10.2008	úpravy povrchů	252 100,86	47 899,20	0,57	62%
						29697,5
CELKEM			252 100,86	47 899,20		

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že se jedná o nakoupený investiční majetek (technické zhodnocení). Z toho důvodů byl pro výpočet DPH využit 62 % sazba. Dle doporučení finančního úřadu by se účetní jednotka měla snažit udržet tento poměr hlavní a vedlejší činnosti pro dobu 5 let, na kterou tento koeficient byl stanoven. V případě výrazné změny využití investičního majetku v průběhu této lhůty by účetní jednotka měla požádat správce daně o stanovení nového koeficientu, což by ale mohlo vést k velmi komplikovaným účetním úkonům a nemalému zkomplikování účetnictví účetní jednotky.

Závěr

Se vstupem České republiky do Evropské unie se pro kongresovou turistiku vytvořilo velké množství příležitostí, které se daří českým podnikatelům poměrně dobře využít. Tento fakt dokazuje skutečnost, že se daný druh podnikání rozvíjí velice intenzivně a že se Česká republika stala centrem kongresové turistiky nejen v evropském, ale i v celosvětovém měřítku.

Cílem této diplomové práce bylo přiblížit komplexní problematiku účtování neziskové organizace ve specifickém odvětví cestovního ruchu – kongresové a incentivní turistice, které jsou v dnešní době nejdynamičtěji se rozvíjející oblastí cestovního ruchu. Tato problematika je velice rozsáhlá, proto jsem se rozhodla zaměřit hlavně na určité aspekty účetnictví a daní v Kongresovém centru XY o.p.s. V této práci jsem se hlavně zabývala specifikami účtování o dlouhodobém majetku, nákladech a výnosech, odpisech, dotacích a daně z přidané hodnoty. Zároveň jsem provedla podrobnou analýzu vedení podniku.

Neziskové organizace tvoří nezbytnou část dnešní ekonomiky. Zabývají se zejména činnostmi, které v běžném podnikání není výhodné provozovat a jsou pro podnikatele rizikovější než jiná odvětví, jako např. kultura, sport, rozvoj a dobročinnost. Hlavním příjmem neziskových organizací jsou dotace, příspěvky a dary. Proto jsem se zaměřila na problematiku účtování v této sféře a také uvedla konkrétní příklady, které mi umožnily propojit teorii a praxi do jednoho celku.

V dnešní době účetní jednotka pro účtování nákladů a výnosů používá velmi podrobnou analytickou evidenci, která je dle mého názoru nepřehledná a obtížně kontrolovatelná.

Kongresové centrum XY o.p.s. používá pro účely účtování o drobném majetku účet 028, který byl v roce 2002 vyřazen z účetní osnovy, ale účetní jednotka ve své vnitropodnikové směrnici určila, že ho bude i nadále používat, neboť je velice užitečný. Dle mého názoru je tento postup velmi účelný. Zařazení drobného majetku na specifický účet dovoluje účetní jednotce vést přehlednou evidenci dlouhodobého majetku a snadnou orientaci ve výkazech.

Považuji také za velice prospěšné, že účetní jednotka určitý druh drobného majetku účtuje přímo do nákladů, týká se to především majetku, u kterého je velice obtížné stanovit dobu použitelnosti a je pravděpodobné, že tento drobný majetek bude v daném účetním období spotřebován. Účtování přímo do nákladů je z daňového hlediska efektivnější než odepisování.

Účetní jednotka používá zrychlené odepisování, které je také prostředkem daňové úspory. V dnešní době panuje tvrdá konkurence a je velice obtížné předvídat dobu podnikání, a proto tento způsob odepisování považuji za daných podmínek účtování za nejvhodnější a nejefektivnější.

Účetní jednotka XY o.p.s. v průběhu svého působení každoročně obdržela 1000 000 Kč v podobě provozní dotace. Tato částka tvořila velmi významnou položku v účetnictví kulturního centra XY o.p.s. zejména z toho důvodu, že tato dotace nebyla účelově vázaná k žádné akci pořádané společností XY o.p.s.. Tímto způsobem bylo možné uvedené finanční prostředky použít na financování platů zaměstnanců, úhradě faktur za pronájem prostor apod. V roce 2010 tento druh dotace se Krajský úřad rozhodl zrušit. Provozní dotace, jako velmi důležitý finanční zdroj byla nahrazena příspěvky jiných partnerů nebo formou úspor v oblasti poskytovaných služeb, na kterých měla firma XY o.p.s. vysokou finanční spoluúcast. Dle praktických zkušeností vedení společnosti XY o.p.s. vyplývá, že pro plynulý chod neziskové organizace by měl tento příspěvek na provoz pokrývat přibližně 30% celkových provozních nákladů společnosti. V případě, že tento příspěvek je menší, je velmi pravděpodobné, že nezisková organizace bude mít potíže s plněním svých závazků v souvislosti s provozem společnosti.

Při podrobné analýze finančního zdraví účetní jednotky jsem zjistila významnější chybu managementu této společnosti, která Kongresové centrum XY o.p.s. i přes veškerou snahu věřitelů vrátilo do pozice dlužníka s neschopností plnit své závazky před lhůtou splatnosti. Několik měsíců po podepsání Dohody o započtení závazku a uskutečnění její podstaty společnost XY o.p.s. obdržela fakturu ročního vyúčtování na částku vyšší než 1 300 000 Kč, se kterou při snaze o oddlužení nepočítalo. Tak vysokou částkou účetní jednotka nedisponovala, proto tuto situaci řešila vyjednáváním a sestavením splátkového kalendáře. Tato chyba vedení společnosti měla na chod celé firmy velmi nepříznivý účinek, kterému bylo možné předejít tím, že by se provedla podrobná analýza finanční situace účetní jednotky,

kde by byly zahrnuty veškeré náklady. Management společnosti nebral v úvahu velmi významnou nákladovou položku, která v kombinaci se zrušením provozní dotace znamenala pro Kongresové centrum velkou finanční zátěž, což nepochybně ovlivnilo i její schopnost poskytovat služby v rozsahu a kvalitě, které by bylo možné dosáhnout při vyvarování se této chyby. Tato skutečnost odráží do určité míry závoslost neziskových organizací na vladním sektoru.

Otázka danové problematiky v neziskovém sektoru je velice složitá a nepřehledná. I když systém zdanění vychází ze stejné legislativy, které je využíváno i v případě ziskových subjektů, pro neziskové organizace existuje celá řada výjimek, které následně pro tyto subjekty představují zvýšenou administrativní náročnost.

Při provedení analýzy vedení účetnictví účetní jednotkou a zhodnocení plnění požadavků na vedení účetnictví jsem dospěla k následujícím závěrům. Na základě informací poskytnutých účetní jednotkou, mohu konstatovat, že její postupy účtování jsou v souladu s požadavky, kladenými na vedení účetnictví, a v souladu s dobrými mravy. Postupy účtování se v zásadě výrazně neliší od obecných předpisů pro účtování neziskových organizací. Připomínky, které byly uvedeny, byly předány vedení společnosti.

Účetní jednotce bych doporučila rozdělení nákladů a výnosů do určitých skupin, což by umožnilo efektivnější vedení analytické evidence. Změna systému vedení analytické evidence by mohlo usnadnit inventarizaci majetku a obecně zlepšit přehlednost.

Přínos mé práce spatřuji v uvedení specifického druhu podnikání v oblasti kongresové turistiky, seznámení se s problematikou provedení operací, které účetní jednotka XY o.p.s. provádí pro účely vedení účetnictví, následně na základě poskytnutých informací v provedení podrobné analýzy situace účetní jednotky a navrhnutí řešení problematických aspektů.

Summary

Congress tourism represents one of the most dynamically evolving areas of the travel industry. Over the course of several years the Czech Republic has become a very important congress destination not only in Europe but on a worldwide basis. Some of the positive aspects of the Czech Republic as a congress destination are its attractiveness as a tourist destination, its well-developed infrastructure, its perfect position in Europe (the heartbeat of Europe) and the security of the Central European region. All this means that the Czech Republic has all the presumptions to become a major congress destination.

The target of this work is to refer to the particular business of the tourist trade and to analyse the accounting of a given corporation. The theoretical part of the work is given to the specific topics of the accounting. It is clear that accounting is a very wide field so for this work was chosen the most interesting aspects of the subject. The practical part is focused on accounting and taxes methods that Congress Center XY uses to provide the veritable information about its economic situation. These methods were demonstrated on the basis of practical cases that turned up through the year 2009.

Přehled použité literatury

Knižní publikace:

1. Petrlíková, B.: Účetní souvztažnosti nevýdělečných organizací. LINDE, Praha 2005, s 319, ISBN 80-7201-568-0
2. Strouhal, J.: Účetnictví 2006 v příkladech. COMPUTER PRESS, Praha 2006, s.240, ISBN 80-251-0950-X
3. Kolektiv autorů: Zdaňování neziskových organizací. ANAG, Praha 2008, s.343, ISBN 978-80-7263-434-7
4. Ryneš, P.: Podvojně účetnictví a účetní závěrka. ANAG, Praha 2006, s.878, ISBN 80-7263-313-9
5. Růžičková, R.: Neziskové organizace. ANAG, Praha 2006, s. 231, ISBN 80-7263-343-0
6. Svobodová J. a kolektiv: Účtová osnova a české účetní standardy. ANAG, Praha 2006, s. 223, ISBN 80-7263-321-X
7. Štohl, P.: Účetnictví pro střední školy a veřejnost1. Díl. Tiskárny Havlíčkův Brod, Znojmo 2004, s. 151.
8. Louša, F.: Zásoby, komplexní průvodce účtováním a oceňováním. 3.vydání. GRADA, Havlíčkův Brod 2007, s 170, ISBN 978-80-247-2117-0
9. Fiala J. a Valentová A., Neziskový sektor, České Budějovice 1996. 214 s.

Internet:

10. www.du.cz
11. www.cnb.cz
12. www.karc.cz

13. www.neziskovky.cz
14. www.podnikatel.cz
15. www.zakony.cz
16. www.businessinfo.cz
17. www.cestovni-ruch.cz
18. www.czechtourism.com
19. www.cot.cz
20. www.mfcr.cz
21. www.mmr.cz
22. www.magconsulting.cz
23. www.business.center.cz

Ostatní zdroje:

24. Interní materiály Kongesového centra XY o.p.s.

Seznam tabulek a grafů

Graf č. 1 Náklady na 1 den pobytu v ČR.....	34
Graf č.2 Důvody návštěv turistů.....	36
Graf č.3 Programy celkem za rok 2009.....	32
Graf č.4 Návštěvnost v roce 2009.....	42
Tabulka č.1 Programy celkem za rok 2009.....	40
Tabulka č.2 Věřitele společnosti XY o.p.s.....	48

Přílohy

1. Faktura přijatá za poskytnuté služby